

სს „ქართუ ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	4
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	5
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	6
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	7

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	8
2. მომზადების საფუძველი.....	8
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	22
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	23
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	24
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	24
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	31
9. ძირითადი საშუალებები.....	33
10. აქტივის გამოყენების უფლება	34
11. არამატერიალური აქტივები	34
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	35
13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	36
14. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ.....	36
15. სუბორდინირებული ვალი	37
16. გადასახადები	38
17. საკუთარი კაპიტალი.....	40
18. პირობითი ვალდებულებები	41
19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები.....	43
20. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი.....	44
21. სხვა შემოსავალი, წმინდა.....	45
22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი	45
23. რისკის მართვა.....	46
24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	59
25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	63
26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	63
27. კაპიტალის ადეკვატურობა	66
28. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	67

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ქართუ ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ქართუ ბანკის“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ჯგუფის 2020 წლის კონსოლიდირებულ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

**Building a better
working world**

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.

**Building a better
working world**

- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვეველობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნეს ოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2021 წლის 31 მაისი

თბილისი, საქართველო

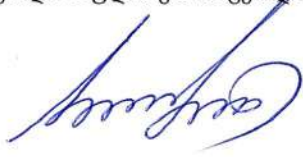
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	138,401	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	211,683	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	1,031,840	879,329
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	62,338	42,526
ძირითადი საშუალებები	9	11,939	13,020
აქტივის გამოყენების უფლება	10	4,184	5,436
არამატერიალური აქტივები	11	3,561	4,395
მოგების გადასახადის აქტივები		7,333	2,311
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16	83	333
სხვა აქტივები	12	72,108	73,034
სულ აქტივები		1,543,470	1,336,887
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	13	9	13
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	14	976,190	778,274
ანარიცხები		2,445	3,188
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		–	1,650
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	6,303	7,787
საიჯარო ვალდებულებები	10	4,575	5,680
სხვა ვალდებულებები	12	16,226	10,364
სუბორდინირებული ვალი	15	199,039	206,500
სულ ვალდებულებები		1,204,787	1,013,456
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	17	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	17,845	12,667
გაუნაწილებელი მოგება		205,601	195,670
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		337,877	322,767
არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელები		806	664
სულ საკუთარი კაპიტალი		338,683	323,431
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		1,543,470	1,336,887

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2021 წლის 31 მაისს:

ნატო ხაინდრავა გენერალური დირექტორი

გივი ლეზანიძე ფინანსური დირექტორი

8-67 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	138,401	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	211,683	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	1,031,840	879,329
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	62,338	42,526
ძირითადი საშუალებები	9	11,939	13,020
აქტივის გამოყენების უფლება	10	4,184	5,436
არამატერიალური აქტივები	11	3,561	4,395
მოგების გადასახადის აქტივები		7,333	2,311
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16	83	333
სხვა აქტივები	12	72,108	73,034
სულ აქტივები		1,543,470	1,336,887
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	13	9	13
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	14	976,190	778,274
ანარიცხები		2,445	3,188
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		–	1,650
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	6,303	7,787
საიჯარო ვალდებულებები	10	4,575	5,680
სხვა ვალდებულებები	12	16,226	10,364
სუბორდინირებული ვალი	15	199,039	206,500
სულ ვალდებულებები		1,204,787	1,013,456
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	17	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	17,845	12,667
გაუნაწილებელი მოგება		205,601	195,670
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		337,877	322,767
არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელები		806	664
სულ საკუთარი კაპიტალი		338,683	323,431
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		1,543,470	1,336,887

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2021 წლის 31 მაისს:

ნატო ხაინდრავა

გენერალური დირექტორი

გივი ლებანიძე

ფინანსური დირექტორი

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით			
გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		86,704	86,504
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		5,676	2,543
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		1,408	5,518
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		61	53
		93,849	94,618
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(61)	(372)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		(21,458)	(18,069)
სუბორდინირებული ვალი		(12,287)	(11,956)
საიჯარო ვალდებულებები		(486)	(602)
		(34,292)	(30,999)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		59,557	63,619
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტიან აქტივებზე	19	(45,770)	(15,275)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გაწევის შემდეგ		13,787	48,344
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	20	5,864	6,930
საკომისიო ხარჯი	20	(4,738)	(6,652)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:			
- გარიგებები		5,698	5,584
- საკურსო სხვაობები		13,384	2,828
სხვა შემოსავალი, წმინდა	21	5,681	4,775
არასაპროცენტო შემოსავალი		25,889	13,465
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	22	(13,852)	(14,432)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(10,458)	(13,432)
ცვეთა და ამორტიზაცია	9, 10, 11	(4,305)	(4,081)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	19	(2,463)	(3,711)
არასაპროცენტო ხარჯი		(31,078)	(35,656)
დასაბეგრი მოგება		8,598	26,153
მოგების გადასახადის სარგებელი/ხარჯი	16	1,234	(3,839)
წმინდა მოგება პერიოდის განმავლობაში		9,832	22,314
სხვა სრული შემოსავალი		242	-
წლის სრული შემოსავალი		10,074	22,314
მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:			
- ბანკის აქციონერები		9,690	21,724
- არასაკონტროლო პაკეტების მფლობელები		142	590
		9,832	22,314

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერებისთვის მიკუთვნებადი				არასაკონ- ტროლო პაკეტის მფლობე- ლები	სულ საკუთარი კაპიტალი
	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გაუნაწი- ლებელი მოგება	სულ		
1 იანვარი, 2019 წ.	114,430	12,667	218,946	346,043	74	346,117
წმინდა მოგება	-	-	21,724	21,724	590	22,314
წლის სრული შემოსავალი	-	-	21,724	21,724	590	22,314
გამოცხადებული და გაცემული დივიდენდები (მე-17 შენიშვნა)	-	-	(45,000)	(45,000)	-	(45,000)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	114,430	12,667	195,670	322,767	664	323,431
წმინდა მოგება	-	-	9,690	9,690	142	9,832
წლის სხვა სრული შემოსავალი (მე-8 შენიშვნა)	-	-	242	242	-	242
წლის სრული შემოსავალი	-	-	9,932	9,932	142	10,074
დამატებით შეტანილი კაპიტალი (მე-15 შენიშვნა)	-	5,178	-	5,178	-	5,178
31 დეკემბერი, 2020 წ.	114,430	17,845	205,602	337,877	806	338,683

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
დასაბეგრი მოგება		8,598	26,153
არაფულადი მუხლების კორექტირებები:			
პროცენტთან აქტივებზე გაუფასურების ზარალის ანარიცხების შექმნა		45,770	15,275
უპროცენტო აქტივებზე გაუფასურების ზარალის ანარიცხების შექმნა		3,510	823
ანარიცხები და სხვა ოპერაციები		(1,047)	2,888
მოდულირებით განპირობებული ზარალი		2,432	891
წმინდა შემოსულობა ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან		(28)	(62)
წმინდა შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების რეალიზაციიდან		(2,848)	(542)
ცვთვის და ამორტიზაციის ხარჯი		4,305	4,081
დარიცხული პროცენტის ცვლილება, წმინდა		(22,669)	(2,067)
შემოსულობა უცხოური ოპერაციებიდან საკურსო სხვაობის გამო		(13,384)	(2,828)
შემომავალი ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		24,639	44,612
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(16,604)	(4,576)
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(75,600)	(26,229)
სხვა აქტივები		(7,757)	(145)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(6)	(15,518)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		87,408	102,705
სხვა ვალდებულებები		5,206	38
საოპერაციო საქმიანობიდან დასაბეგრი ფულადი ნაკადების შემოდინება/(გადინება)		17,286	100,887
მოგების გადახდილი გადასახადი		(6,672)	(1,419)
საოპერაციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინება/(გადინება)		10,615	99,468
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების შექმნა		(687)	(2,450)
არამატერიალური აქტივების შექმნა		(451)	(323)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		8	560
შემოსავალი დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან		8,488	3,056
შემოსავალი ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან		29,575	33,460
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შექმნა		(36,667)	(55,817)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(9,000)	-
საინვესტიციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების (გადინება)/შემოდინება		(8,734)	(21,514)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
დივიდენდების გადახდა		-	(45,000)
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა		(32,233)	-
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(1,263)	(1,173)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებით ფულადი ნაკადების გადინება		(33,496)	(46,173)
სავალუტო კურსის მერყეობის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტებზე		22,419	(8,718)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		(9,197)	23,063
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	147,598	124,535
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	138,401	147,598

არსებითი არაფულადი ოპერაციები

- ▶ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა აქტივების ცვლილება მოიცავს 8,078 ათასი ლარის ოდენობის უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებას.
- ▶ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სუბორდინირებული ვალის ნაშთის ცვლილება მოიცავს დამატებით შეტანილი კაპიტალის ზრდის სახით ასახულ 5,178 ათასი ლარს.

8-67 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სააქციო საზოგადოება „ქართუ ბანკი“ (შემდგომში – „ბანკი“) საქართველოში 1996 წელს დაფუძნდა. ბანკი იმართება საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში – „სებ“) მიერ და თავის საქმიანობას ახორციელებს #229 ზოგადი ლიცენზიის საფუძველზე. ბანკის ძირითადი საქმიანობაა კომერციული ოპერაციები, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების განხორციელება და უცხოური ვალუტით ვაჭრობა და ანაზღაურების მოზიდვა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 39ა.

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თბილისში ფუნქციონირებდა ბანკის ხუთი სერვისცენტრი, შვედეთში – სამმართველო, ხოლო გორში, თელავში, ქუთაისსა და ბათუმში – თითო სერვისცენტრი.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელ კომპანიას, რომელიც მოიცავს ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში კონსოლიდირებულ შემდეგ საწარმოებს:

სახელწოდება	საქმიანობის ქვეყანა	წილობრივი მონაწილეობა (%)		საქმიანობის ტიპი
		2020	2019	
სს „ქართუ ბროკერი“	საქართველო	100.00%	100.00%	საბროკერო საქმიანობა
სს „სადაზღვევო კომპანია ქართუ“	საქართველო	91.39%	91.39%	დაზღვევა
სს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	დროებით უმოქმედო
სს „ჯეოპლასტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	დროებით უმოქმედო

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ქართუ ჯგუფი“ ფლობდა ბანკის აქციების 100%-ს.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ქართულ ჯგუფმა“ თავისი წილი მთლიანად გადასცა „საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდ ქართუს“ („მშობელი კომპანია“ ან „მფლობელი“). ჯგუფის საბოლოო მფლობელია უტა ივანიშვილი, ბიძინა ივანიშვილის ვაჟი.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მშობელი ბანკის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. მფლობელებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (ლარი), თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფი გავრცელების გამო, ბევრი ქვეყნის მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც, შემოიღო ზომები პანდემიასთან საბრძოლველად. ეს ზომები მოიცავს მოგზაურობაზე შეზღუდვებს, კარანტინს, ბიზნესების დახურვას და გარკვეული ადგილების მასშტაბურ ჩაკეტვას. ამ ზომებმა გავლენა მოახდინა გლობალურ მიწოდების ჯაჭვზე, საქონელსა და მომსახურებაზე მოთხოვნასა და ბიზნესსაქმიანობის მასშტაბზე. როგორც მოსალოდნელია, თავად პანდემია და მასთან დაკავშირებით მიღებული საზოგადოებრივი ჯანდაცვისა და სოციალური ზომები გავლენას მოახდენენ სხვადასხვა სფეროში მოქმედი საწარმოების საქმიანობაზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა (გაგრძელება)

კოვიდ-19-ის პანდემიის გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისის გამო ქვეყნის მთავრობამ და საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მოსახლეობის მხარდაჭერის პროგრამა შეიმუშავეს. პროგრამაში შედის ისეთი ღონისძიებები, როგორცაა დაზარალებული დარგებისა და პირების სესხების სუბსიდირება, გადახდების გადავადება და გარკვეული სავალდებულო შეზღუდვების მოხსნა, რათა ფინანსურმა სექტორმა შეინარჩუნოს რესურსების მოწოდების უნარი, ხოლო მომხმარებლებმა თავიდან აიცილონ კოვიდ-19-ის გამო გამკაცრებული ზომების შედეგად ლიკვიდურობის დეფიციტი.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე, ძირითადად გამოიხატა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდით, რესტრუქტურულიზებული სესხების რაოდენობის ზრდითა და მოდიფიკაციით განპირობებული ზარალით (მე-7 შენიშვნა).

ჯგუფი აგრძელებს თავის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე პანდემიისა და ცვალებადი ეკონომიკური პირობების გავლენის შეფასებას.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ჯგუფმა გამოიყენა 2020 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედებული რამდენიმე სხვა ცვლილება, მაგრამ მათ გავლენა არ მოუხდენიათ მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი კომპანიები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს, ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტიციის ობიექტისგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტიციის ობიექტზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგება/გარიგებები;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს და მათი კონსოლიდაცია წყდება იმ თარიღიდან, როდესაც წყდება კონტროლი. ყველა შიდაჯგუფური გარიგება, ნაშთები და არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან სრულად გაიქვითება; ასევე გაიქვითება არარეალიზებული ზარალი ამ გარიგებებიდან გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც გარიგება ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი კომპანიის საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღრიცხება. ზარალი მიეწერება არასაკონტროლო პაკეტს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, იგი ჩამოწერს შვილობილი კომპანიის აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, ნებისმიერი არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას, კუმულაციურ საკურსო სხვაობას, რომელიც კაპიტალშია აღრიცხული; აღიარებს მიღებული ანაზღაურების თანხის სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის და მოგებაში ან ზარალში ნებისმიერი ზედმეტობის ან დეფიციტის სამართლიან ღირებულებას და ახდენს მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ კომპონენტებში მშობელი კომპანიის წილის რეკლასიფიკაციას მოგებაში ან ზარალში

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედეგად:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენება.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად – არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზარებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ჯგუფი თავისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შეიძლება ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ჯგუფი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ:

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად.

ჯგუფი ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელის, დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორც არის, მაგალითად:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ ჯგუფის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სისშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ჯგუფი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ჯგუფი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის მინიმუმზე მეტ მოცულობას ან იმ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მერყეობა, რომლებიც არ უკავშირდება სესხის დაფარვის ძირითად პირობებს, არ წარმოშობს ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)***აკრედიტივები და სესხების გაცემის ვალდებულება*

ჯგუფი მომხმარებლებს სთავაზობს აკრედიტივებს და სესხებს. სესხების გაცემის ვალდებულება და აკრედიტივები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ჯგუფს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით.

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიით საკრედიტო რისკი არ გადაიცემა. ვალდებულების შესრულების გარანტიის კონტრაქტების მიხედვით რისკი არის იმის ალბათობა, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შესაბამისად, ვალდებულების შესრულების გარანტიები არ ჩაითვლება ფინანსურ ინსტრუმენტებად და, ამრიგად, არ ექვევას ფასს 9-ის მოქმედების არეალში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ჯგუფი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამოწვევის შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ჯგუფი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება. 2020 წელს ჯგუფს არ მოუხდენია თავისი რომელიმე ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების რეკლასიფიკაცია.

რესტრუქტურული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურულზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი ან წამოიწყოს იძულებითი აღსრულების პროცედურები. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ჯგუფი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხმარებელს ჯგუფი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირების შედეგად გამოწვეულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ჯგუფი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. კერძოდ, მან გადასინჯა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ნიშნები და ავტომატურად არ მიიჩნევს საკრედიტო რისკს მნიშვნელოვნად გაზრდილად, თუ სესხის მოდიფიკაცია ხდება მთავრობის დახმარების ღონისძიებების ფარგლებში. აქტივი, რომელიც მოდიფიცირების შედეგად გაუფასურებულად არის კლასიფიცირებული, შეიძლება აღრიცხოს მე-2 ან მე-3 სტადიის სახით, თუ დაკმაყოფილებდა გარკვეული კრიტერიუმები ჯგუფის დამტკიცებული მეთოდოლოგიის მიხედვით.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა*****ფინანსური აქტივები***

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ასევე არ გადაუცია კონტროლი აქტივზე, აქტივის აღიარება ხდება ამ აქტივში ჯგუფის მონაწილეობის შენარჩუნების ოდენობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ან ნაწილობრივ, ან მთლიანად მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს მათი ამოღების მცდელობას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში**

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ჯგუფის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლება არ უნდა იყოს დამოკიდებული სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობაზე და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ფინანსური გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

იჯარა**1. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე**

ჯგუფი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****იჯარა (გაგრძელება)***აქტივის გამოყენების უფლება*

ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. თუ ჯგუფს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. აქტივის გამოყენების უფლება ცვეთას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახადები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულ მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახადებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით. ცვლადი საიჯარო გადასახადები, რომლებიც არ არის მიზნული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადასახადების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახადები ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახადების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

II. საოპერაციო იჯარა – ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. იჯარიდან შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება სხვა შემოსავლის ნაწილში, რაც წარმოდგენილია 21-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)**ძირითადი საშუალებები**

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური ცვეთის კოეფიციენტების გამოყენებით:

შენობები და სხვა უძრავი ქონება	2-3%
ავეჯი და საოფისე მოწყობილობები	10-20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	10-33%
სხვა	5-20%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღიარდება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შექმნილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღიარდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით.

ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 10 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)****სააქციო კაპიტალი**

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღრიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღრიცხება.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიანების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღრიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ჯგუფი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

საპროცენტო შემოსავალი ყველა ფინანსური აქტივიდან, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, აღიარებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ჯგუფის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეულ შესასრულებელი მოვალეობებთან დაკავშირებული კომპონენტები აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ, როდესაც კონტრაქტი ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, გასამრჯელოსა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული ჯამური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემობრუნება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რაც ჯგუფის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 3.2766 ლარი და 2.8677 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით და 4.0233 ლარი და 3.2095 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)**სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა**

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამოწვევების. ფასს (IFRS) 17-ს ახალი სააღრიცხვო მოთხოვნა დაემატა დაზღვევის მახასიათებლების მქონე საბანკო პროდუქტებისთვის, რამაც შეიძლება იმოქმედოს იმის განსაზღვრაზე, თუ რომელი ინსტრუმენტები ან ამ ინსტრუმენტების რომელი პროდუქტები ექცევა ფასს 9-ის ან ფასს 17-ის მოქმედების არეალში.

საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები, რომლებიც სადაზღვევო დაფარვას შეიცავს: ამ პროდუქტების გამცემთა უმეტესობა შეძლებს გააგრძელოს მათი ამჟამინდელი წესით, ანუ ფასს 9-ის მიხედვით ფინანსურ ინსტრუმენტად აღრიცხვა. ფასს 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე.

როდესაც სადაზღვევო დაფარვა შეთავაზებულია საკრედიტო ბარათის სახელშეკრულებო პირობების ფარგლებში, მისი გამცემი ვალდებულია:

- ▶ გამოაცალკეოს სადაზღვევო დაფარვის კომპონენტი და მასზე გამოიყენოს ფასს 17
- ▶ გამოიყენოს სხვა მოქმედი სტანდარტები (როგორებიცაა ფასს 9, ფასს 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ ან ბასს 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“) მისი დანარჩენი კომპონენტებისთვის

სასესხო ხელშეკრულებები, რომლებიც აკმაყოფილებს დაზღვევის განმარტებას, მაგრამ ზღუდავს სადაზღვევო შემთხვევების ანაზღაურების თანხას იმ ოდენობამდე, რომელიც სხვა შემთხვევაში მოითხოვება ხელშეკრულების მიხედვით დაზღვევის ვალდებულების დასაფარად: ასეთი სესხების გამცემები – მაგ. სესხები სიკვდილის შემთხვევაში მოთხოვნის უფლების დათმობით – უფლება აქვთ გამოიყენონ ან ფასს 9, ან ფასს 17. ეს არჩევანი კეთდება პორტფელის დონეზე და შეუქცევადია.

ფასს 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შედარებადი რიცხობრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს 9-სა და ფასს 15-ს, ფასს 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ფასს 17-ის მიღების გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ – ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ჯგუფი აღნიშნულ ცვლილებებს გამოიყენებს კონსოლიდირებული ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური პერიოდის დასაწყისიდან, რომლის განმავლობაშიც იგი პირველად იყენებს ცვლილებას და არ მოელის, რომ ეს არსებით გავლენას მოახდენს მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში. ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში

2020 წლის აგვისტოში ბასსს-მა გამოუშვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში. ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში (ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBOR) შესწორების მეორე ფაზა), ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების უპროცენტო განაკვეთებით ჩანაცვლებით გამოწვეული ბუღალტრული პრობლემების გადასაჭრელად.

ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების შესწორების მეორე ფაზა მოიცავს მთელ რიგ შეღავათს და დამატებით განმარტებებს. შეღავათები ვრცელდება ფინანსური ინსტრუმენტის ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე გადატანაზე.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორების შედეგად სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძველში ცვლილებები, გამარტივებული მიდგომის მიხედვით, უნდა აღირიცხოს, როგორც ცვლილებები ცვალებად საპროცენტო განაკვეთში, თუკი ფინანსური ინსტრუმენტის გადატანა ბანკთაშორისი შეთავაზების საორიენტაციო ინდექსიდან ურისკო განაკვეთზე ხდება ეკონომიკურად თანაბარ პირობებში.

ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების შესწორების მეორე ფაზას ჯგუფი 2021 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენებს.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები**განუსაზღვრელობის შეფასება**

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ჯგუფის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას;
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზარდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ ურთიერთდამოკიდებულების დადგენა მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ისეთ მაკროეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორცაა მშპ-ის ზრდის ტემპი, სავალუტო კურსები და ინფლაციის ტემპი, და დეფოლტის ალბათობებზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალზე მათი გავლენის განსაზღვრა;
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენების მიზნით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვები, შესაბამისად, შეადგენდა 152,502 ლარს (2019 წ.: 113,568 ლარი), 1,543 ლარს (2019 წ.: 409 ლარი) და 1,650 ლარს (2019 წ.: 1,350 ლარი). იხილეთ მე-7, მე-8 და მე-18 შენიშვნები.

თავის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის პოტენციური გავლენის შესაფასებლად ჯგუფმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში. ჯგუფმა პორტფელის ანალიზი ჩაატარა კოვიდ-19-თან დაკავშირებული სტრესული სცენარების გამოყენებით, რომლებიც საქართველოს ეროვნულ ბანკთან („სები“) იყო შეთანხმებული. პორტფელის მიმოხილვა მოხდა სტრესულ პირობებში, რომლებიც მოიცავდა ყველა მსესხებელსა და სექტორს. მომავალი ორი წლისთვის მოსალოდნელი შემოსავლები სხვადასხვა პროცენტული პუნქტით შემცირდა სხვადასხვა კორპორატიული მსესხებლის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რამდენად მოწყვლადია სექტორი კოვიდ-ის სტრესის მიმართ და იმ დაშვებით, რომ ეკონომიკა სამ წელიწადში მთლიანად აღდგება. სტრესული ტესტირების შედეგების მიხედვით, კორპორატიული მსესხებლები, რომელთა საკრედიტო რისკი პოტენციურ ზრდას მოასწავებს, გამოვლინდა გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტების მიხედვით და რეკლასიფიცირდა გაუფასურების მე-2 ან მე-3 სტადიებზე. საცალო სეგმენტის შემთხვევაში, შეირჩენ ის მსესხებლები, რომელთა სესხები კოვიდ-19-ის პანდემიის დაწყების შემდეგ მინიმუმ ორჯერ მოდიფიცირდა და რომელთა განკარგვადი შემოსავლის შესახებ ინფორმაცია არ განახლებულა.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)**განუსაზღვრელობის შეფასება (გაგრძელება)**

გარდა ამისა, ჯგუფმა გადახედა თავის მიდგომას დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასებისადმი, რათა აესახა ლარი/აშშ დოლარის კურსის მერყეობასთან დაკავშირებული გაზრდილი რისკი, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო ეკონომიკური დაღმასვლით. წინა მოდელში ჯგუფი ავტომატურად ანახლებდა უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას ლარში, შეფასების თარიღიდან სააგნარიშგებო თარიღამდე აშშ დოლართან მიმართებით ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილების მიხედვით. 2020 წელს სავალუტო კურსების ზემოაღნიშნული მერყეობის გამო ჯგუფმა შეწყვიტა თავისი პრაქტიკა და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას აახლებს მხოლოდ სრული შეფასების შედეგად ან ეყრდნობა ლარში ბოლო შეფასებით მიღებულ ღირებულებას. ამ ცვლილების შედეგად, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 17,357 ათასი ლარით გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამთვლის პროცესში გამოყენებული საპროგნოზო ინფორმაცია მოდიფიცირდა სებ-ის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური პროგნოზების მიხედვით. დარეზერვების შედეგების შესახებ უფრო დაწვრილებით ნახეთ მე-7 შენიშვნაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

დასაკუთრებული აქტივების შეფასება

დასაკუთრებული აქტივების აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით (სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულება) და შემდეგ ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

შეფასება განახორციელა დამოუკიდებელმა საშემფასებლო კომპანიამ, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიცირება და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის აქტივების შეფასების გამოცდილება. შედარების პროცესში, მათ გამოიყენეს სამი შედარებადი ანალოგია (რეგისტრირებული გაყიდვა და/ან გაყიდვის შეთავაზება), შესაფასებელ აქტივებსა და ანალოგებს შორის არსებული განსხვავებების მიხედვით ფასების დაკორექტირებით. აქტივების უმეტესობის ღირებულება შეფასებულია საბაზრო მიდგომის გამოყენებით. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ნაღდი ფული სალაროში	27,479	16,965
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	5,159	3,380
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	62,002	108,236
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	43,815	19,037
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(54)	(20)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	138,401	147,598

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ლარსა და ევროში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაბრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაბრების 49%-ს, 15%-სა და 33%-ს, შესაბამისად (2019 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 65%, ლარი 9% და ევრო 25%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

(ათას ლარში)

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	203,927	164,100
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაბარი	7,807	4,848
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(51)	(43)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	211,683	168,905

2020 წელს საკრედიტო დაწესებულებებს ევალუბრებად საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტთან დეპოზიტის გახსნა კლიენტებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 25%-ის ოდენობით (2019 წ.: 5% და 25%, შესაბამისად).

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,848	2
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	2,305	-
დაფარული აქტივები	(51)	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	705	-
2020 წლის 31 დეკემბერს	7,807	2

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	11,836	12
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	6,230	51
დაფარული აქტივები	(13,325)	(61)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	107	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	4,848	2

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
კორპორატიული სესხები	1,158,960	960,744
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	31,331	32,153
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	1,190,291	992,897
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(158,451)	(113,568)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	1,031,840	879,329

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორატიული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	520,940	46,063	278,275	115,466	960,744
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	430,311	1,770	45,377	-	477,458
გადახდილი ან ჩამოწერილი აქტივები	(265,633)	(21,050)	(54,626)	(56,726)	(398,035)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	514	-	514
გადატანები პირველ სტადიაზე	15,878	(6,791)	(9,087)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(62,742)	62,742	-	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(42,739)	(35,303)	78,042	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,803	-	3,803
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(1,281)	(575)	(508)	51	(2,313)
აღდგენები	-	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(4,034)	-	(4,034)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	57,241	3,739	41,613	18,230	120,823
2020 წლის 31 დეკემბერს	651,975	50,595	379,369	77,021	1,158,960

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,122	692	78,380	29,622	111,816
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	6,561	23	14,707	-	21,291
გადახდილი ან ჩამოწერილი აქტივები	(1,508)	(456)	(13,885)	(6,345)	(22,194)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	3	3
გადატანები პირველ სტადიაზე	2,953	(158)	(2,795)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(145)	145	-	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,639)	(806)	3,445	-	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,900)	1,061	3,661	-	1,822
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,803	-	3,803
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(112)	(23)	(329)	(15)	(479)
აღდგენები	-	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(4,033)	-	(4,033)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	4,442	(239)	29,632	10,540	44,375
2020 წლის 31 დეკემბერს	9,774	239	112,586	33,805	156,404

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	25,382	733	6,038	32,153
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	9,133	23	801	9,957
გადახდილი ან ჩამოწერილი აქტივები	(11,438)	(310)	(2,032)	(13,780)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(514)	(514)
გადატანები პირველ სტადიაზე	147	(147)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(4,995)	5,089	(94)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(570)	(2,631)	3,201	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	85	85
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(14)	(16)	(89)	(119)
აღდგენები	-	-	5	5
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(639)	(639)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,934	289	960	4,183
2020 წლის 31 დეკემბერს	20,579	3,030	7,722	31,331

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	86	42	1,624	1,752
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	133	3	14	150
გადახდილი ან ჩამოწერილი აქტივები	(86)	(10)	(53)	(149)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(3)	(3)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6	(6)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(44)	49	(5)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(6)	(127)	133	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(5)	130	203	328
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	85	85
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	-	(3)	(60)	(63)
აღდგენები	-	-	5	5
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(638)	(638)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	17	4	559	580
2020 წლის 31 დეკემბერს	101	82	1,864	2,047

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორატიული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	412,446	107,288	350,720	–	870,454
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	503,428	4,213	75,443	116,857	699,941
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(393,242)	(27,050)	(230,006)	(285)	(650,583)
გადატანები პირველ სტადიაზე	19,916	(6,840)	(13,076)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(25,989)	34,946	(8,957)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,868)	(68,324)	71,192	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	4,728	–	4,728
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(858)	–	6	–	(852)
აღდგენები	–	–	18,929	–	18,929
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,906)	–	(17,906)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	8,107	1,830	27,202	(1,106)	36,033
2019 წლის 31 დეკემბერს	520,940	46,063	278,275	115,466	960,744

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,855	7,117	78,478	–	90,450
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,685	20	16,197	29,685	50,587
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(5,846)	(311)	(54,279)	(1)	(60,437)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,405	(155)	(3,250)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(523)	2,025	(1,502)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(256)	(8,834)	9,090	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,241)	79	2,567	–	(595)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	4,728	–	4,728
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(7)	–	–	–	(7)
აღდგენები	–	–	18,929	–	18,929
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(17,906)	–	(17,906)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	50	751	25,328	(62)	26,067
2019 წლის 31 დეკემბერს	3,122	692	78,380	29,622	111,816

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხმარებელი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	35,925	1,683	6,674	44,282
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	19,224	1,131	548	20,903
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(29,399)	(3,450)	(1,590)	(34,439)
გადატანები პირველ სტადიაზე	5	-	(5)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,589)	1,609	(20)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(19)	(446)	465	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	65	65
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები				
სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(39)	-	-	(39)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,274	206	(99)	1,381
2019 წლის 31 დეკემბერს	25,382	733	6,038	32,153

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	100	141	2,150	2,391
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	39	42	22	103
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(27)	(44)	(316)	(387)
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(3)	3	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(85)	85	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	7	2	9
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	-	-	65	65
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(23)	(22)	(384)	(429)
2019 წლის 31 დეკემბერს	86	42	1,624	1,752

კოვიდ-19-ის გათვალისწინებით მოდელის კორექტირებები

2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის ფონზე, ჯგუფმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში. ჯგუფმა ასევე განაახლა საპროგნოზო ინფორმაცია, სავარაუდო მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების და სცენარებისთვის მინიჭებული წონების ჩათვლით.

ცხრილში მოცემულია კოვიდ-19-ის გათვალისწინებით მოდელის კორექტირებები, რომლებიც გაკეთდა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში:

	<i>კოვიდ-19-მდე მოდელის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>	<i>კოვიდ-19-ის გათვალისწინებით მოდელის კორექტირებები</i>	<i>სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>	<i>კორექტირებები, როგორც მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის %</i>
კორპორატიული სესხები	139,526	16,881	156,407	12.0%
სამომხმარებლო სესხები	1,570	476	2,046	0.3%
სულ	141,096	17,357	158,453	12.3%

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**კოვიდ-19-ის გათვალისწინებით მოდელის კორექტირებები (გაგრძელება)**

კოვიდ-19-ის გათვალისწინებით მოდელის კორექტირებები წარმოადგენს კოვიდ-19-ით გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისის გამო მონაცემებთან და მოდელის შეზღუდვებთან დაკავშირებულ შესწორებებს. კორექტირებების შეტანა ხდება პორტფელის დონეზე საკრედიტო რისკის ანალიზითა და გაცემული კრედიტის ოდენობის დონეზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვის კოეფიციენტის შეფასებით.

ჯგუფმა მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობა სხვადასხვა სტრესულ სცენარში განიხილა, მსესხებლის საქმიანობის ხასიათისა და სექტორის მიხედვით, რის შედეგადაც მათი საკრედიტო ხარისხი გაუარესდა და გამოიწვია პირველი სტადიის მსესხებლების მნიშვნელოვანი რაოდენობის რეკლასიფიკაცია მეორე და მესამე სტადიებში. ამასთან, აშშ დოლართან მიმართებით ლარის მძლავრი გაუფასურების გამო, ჯგუფმა გადასინჯა თავისი მიდგომა დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გამოთვლისადმი, რათა აესახა აშშ დოლართან მიმართებით ლარის კურსის მერყეობის გაზრდილი რისკი, რაც გამოიწვია კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო ეკონომიკურმა კრიზისმა. წინა მოდელეებში ჯგუფი ავტომატურად ანახლებდა უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას ლარში, შეფასების თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე აშშ დოლართან მიმართებით ლარის გაცვლითი კურსის ცვლილების მიხედვით. 2020 წელს სავალუტო კურსების ზემოაღნიშნული მერყეობის გამო ჯგუფმა შეწყვიტა თავისი პრაქტიკა და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას აახლებს მხოლოდ სრული შეფასების შედეგად ან ეყრდნობა ლარში ბოლო შეფასებით მიღებულ ღირებულებას.

მოდულირებული და რესტრუქტურული სესხები

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

2020 წლის განმავლობაში ჯგუფმა მოახდინა გარკვეული იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხების პირობების მოდიფიცირება, მათ შორის, გადახდის გადავადება, კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული ღონისძიებების ფარგლებში. ჯგუფი ამ მოდიფიკაციებს არაარსებითად მიიჩნევს.

ქვედა ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ჯგუფის მიერ მოდიფიკაციის შედეგად განცდილი შესაბამისი ზარალით.

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	395,539	36,236
მოდულირებით განპირობებული წმინდა ზარალი	(2,432)	(891)
თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
1 იანვრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში	-	5,576

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების მიერ.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით. თუ სესხები სხვადასხვა ტიპის გირაოთა უზრუნველყოფილი, ამ განაწილების მიზნებისთვის სესხის უზრუნველყოფის ტიპად მიიჩნევა ყველაზე მნიშვნელოვანი გირაო:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>წმინდა საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	884,958	(99,867)	785,091
ნაღდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	56,773	–	56,773
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	92,866	(16,853)	76,013
სასაქონლო-მატერიალური მარაგით უზრუნველყოფილი სესხები	59,890	(2,951)	56,939
სხვა უზრუნველყოფა	3,594	(2,843)	751
არაუზრუნველყოფილი სესხები	92,210	(35,937)	56,273
სულ	1,190,291	(158,451)	1,031,840

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>წმინდა საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	797,186	(78,689)	718,497
ნაღდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	12,715	(9)	12,706
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	39,500	(8,382)	31,118
სასაქონლო-მატერიალური მარაგით უზრუნველყოფილი სესხები	80,323	(1,589)	78,734
სხვა უზრუნველყოფა	3,374	(2,393)	981
არაუზრუნველყოფილი სესხები	59,799	(22,506)	37,293
სულ	992,897	(113,568)	879,329

ხელმძღვანელობის შეფასებით, უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება სესხების გაცემის დროს, სულ მცირე, უტოლდება შესაბამისი უზრუნველყოფილი სესხების საბალანსო ღირებულებებს. უზრუნველყოფის საგნების სამართლიანი ღირებულება გადაფასდა 2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის მსესხებლების ექვსი უმსხვილესი ჯგუფის მთლიანი სასესხო დავალიანება 378,896 ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 31.8%-ია (2019 წლის 31 დეკემბერი: 308,703 ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 31.2%-ს შეადგენდა). ამ სესხებისთვის შექმნილია 18,939 ლარის რეზერვი (2019 წლის 31 დეკემბერი: 31,491 ლარის რეზერვი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ვაჭრობა და მომსახურება	467,797	381,108
წარმოება	351,553	298,013
მშენებლობა	241,197	194,394
სოფლის მეურნეობა	58,835	51,060
ფიზიკური პირები	31,330	32,153
ენერჯეტიკა	238	14,572
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	180	194
სხვა	39,161	21,403
	1,190,291	992,897

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	7,864	13,471
საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	-	7,916
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	25,667	3,688
არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	19,912	17,803
	53,443	42,878
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(474)	(409)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	52,969	42,469

<i>სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.</i>	<i>წილობრივი მონაწილეობა %</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ კლირინგ ცენტრში“	6.25%	54	54
ინვესტიცია სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში“	0.27%	3	3
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ საფინანსო კორპორაციაში“	0.47%	-	-
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		57	57

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ შეაფასა საინვესტიციო წილობრივი ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება და დაასკვნა, რომ სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მის თვითღირებულებას.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	9,312	-
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9,312	-

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში და მასთან დაკავშირებულ მოსალოდნელო საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	13,471	7,916	3,688	17,803	42,878
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	10,000	4,000	22,667	-	36,667
დაფარული აქტივები	(16,000)	(12,000)	(1,575)	-	(29,575)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	393	84	887	2,109	3,473
2020 წლის 31 დეკემბერს	7,864	-	25,667	19,912	53,443

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	22	-	20	367	409
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	21	-	72	-	93
დაფარული აქტივები	(4)	-	(4)	-	(8)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(34)	-	(19)	33	(20)
2020 წლის 31 დეკემბერს	5	-	69	400	474

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებებში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	9,000
ცვლილებები სამართლიან ღირებულებაში	242
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	70
2020 წლის 31 დეკემბერს	9,312

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	13,724	5,585	-	-	19,309
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	17,500	18,276	3,575	16,466	55,817
დაფარული აქტივები	(17,563)	(15,897)	-	-	(33,460)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(190)	(48)	113	1,337	1,212
2019 წლის 31 დეკემბერს	13,471	7,916	3,688	17,803	42,878

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	არაფინანსური კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14	-	-	-	14
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	42	-	33	343	418
დაფარული აქტივები	(4)	-	-	-	(4)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(30)	-	(13)	24	(19)
2019 წლის 31 დეკემბერს	22	-	20	367	409

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი, რომელიც ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული, 1-ელ სტადიას მიეკუთვნება.

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	შენიშვნები და სხვა უძრავი ქონება	ავეჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება და სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2019 წ.	10,360	6,776	7,365	2,220	42	26,763
შესყიდვები	-	19	396	1,337	697	2,449
გასვლები	-	(14)	(1,062)	(1,821)	(473)	(3,370)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	10,360	6,781	6,698	1,736	267	25,842
შესყიდვები	-	87	493	15	92	687
შიდა გადაცემა	92	216	-	-	(308)	-
გასვლები და ჩამოწერები	(392)	(608)	(52)	(87)	-	(1,139)
გადატანა სხვა აქტივებში	(150)	-	-	-	-	(150)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	9,910	6,476	7,139	1,664	51	25,240
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2019 წ.	2,149	5,372	5,084	1,575	-	14,180
ცვეთის ხარჯი	249	50	831	383	-	1,513
გასვლები და ჩამოწერები	-	(14)	(1,057)	(1,800)	-	(2,871)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	2,398	5,408	4,858	158	-	12,822
ცვეთის ხარჯი	253	354	802	201	-	1,610
გასვლები და ჩამოწერები	(392)	(608)	(52)	(79)	-	(1,131)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	2,259	5,154	5,608	280	-	13,301
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
1 იანვარი, 2019 წ.	8,211	1,404	2,281	645	42	12,583
31 დეკემბერი, 2019 წ.	7,962	1,373	1,840	1,578	267	13,020
31 დეკემბერი, 2020 წ.	7,651	1,322	1,531	1,384	50	11,939

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 6,627 ლარს (2019 წ.: 5,162 ლარი).

(ათას ლარში)

10. აქტივის გამოყენების უფლება

აქტივების გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება – შენობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,436	5,680
შესყიდვები	158	158
ცვეთის ხარჯი	(1,410)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	487
გადახდები	-	(1,750)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,184	4,575

ჯგუფმა აღიარა 258 ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი და სხვა საოპერაციო იჯარებიდან 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის (2019 წ.: 258 ლარი).

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება – შენობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,853	6,853
ცვეთის ხარჯი	(1,417)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	602
გადახდები	-	(1,775)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,436	5,680

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	<i>ლიცენზიები</i>	<i>კომპიუტერული პროგრამები</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2019 წ.	7,237	2,177	9,414
შესყიდვები	218	106	324
გასვლები და ჩამოწერები	(730)	(73)	(803)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	6,725	2,210	8,935
შესყიდვები	378	73	451
გასვლები და ჩამოწერები	(218)	(47)	(265)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	6,885	2,236	9,121
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2019 წ.	2,946	1,246	4,192
ამორტიზაციის დანარიცხი	931	220	1,151
გასვლები და ჩამოწერები	(730)	(73)	(803)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	3,147	1,393	4,540
ამორტიზაციის დანარიცხი	1,120	165	1,285
გასვლები და ჩამოწერები	(217)	(48)	(265)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	4,050	1,510	5,560
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარი, 2019 წ.	4,291	931	5,222
31 დეკემბერი, 2019 წ.	3,578	817	4,395
31 დეკემბერი, 2020 წ.	2,835	726	3,561

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2020	2019
სხვა არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული აქტივები	61,015	60,702
გადაზღვევისგან მისაღები პრემიები	3,500	2,958
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	1,892	1,892
გადახდილი ავანსები	1,091	707
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	116	126
სხვა	119	120
	67,733	66,505
სხვა ფინანსური აქტივები		
მისაღები სადაზღვევო პრემია	4,219	4,431
დებიტორული დავალიანება	1,212	1,576
გარანტიასთან დაკავშირებით ანაზღაურებული მოთხოვნები	1,664	1,764
გამოკლებული: სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(2,720)	(1,242)
	72,108	73,034
სხვა აქტივები, სულ	139,841	139,539

2020 წლის და 9 201 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მესამე სტადიის სხვა ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესული ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	2020	2019
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,242	419
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი	3,510	823
ჩამოწერა	(2,032)	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	2,720	1,242

დასაკუთრებული აქტივები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოიცავს მიწას და შენობა-ნაგებობებს 54,485 ლარის ოდენობით (2019 წლის 31 დეკემბერი: 54,056 ლარი) და მოძრავ ქონებას 6,530 ლარის ოდენობით (2019 წლის 31 დეკემბერი: 6,646 ლარი), რომლებიც ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
დასაფარი საგადაზღვევო ვალდებულებები	3,606	3,413
კრედიტორული დავალიანება	4,198	2,281
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	1,957	-
	9,761	5,694
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
გამოუმუშავებელი პრემია	4,398	3,866
მიღებული ავანსები	926	-
სადაზღვევო რეზერვი	369	529
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	488	-
სხვა	284	275
	6,465	4,670
სხვა ვალდებულებები, სულ	16,226	10,364

(ათას ლარში)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020			
	პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულებები	
	აქტივი	ვალდებუ- ლება	აქტივი	ვალდებუ- ლება
სავალუტო ხელშეკრულებები				
ფორვარდები და სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	78,247	80,204	-	1,957
სულ წარმოებული აქტივები/ ვალდებულებები	78,247	80,204	-	1,957

13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული მიმდინარე ანგარიშები	9	13
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	13

14. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	442,128	437,477
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	534,062	340,797
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	976,190	778,274

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავდა ათი უმსხვილესი კლიენტის ნაშთებს 509,564 ლარის ოდენობით, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 52%-ს შეადგენდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 441,014 ლარი, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 57%-ს შეადგენდა).

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით:

	2020	2019
ვაჭრობა და მომსახურება	421,868	328,985
ფიზიკური პირები	309,516	255,825
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	51,665	76,772
მშენებლობა	20,614	24,039
წარმოება	5,883	11,159
ენერჯეტიკა	31,491	2,947
სოფლის მეურნეობა	11,487	2,073
სხვა	123,666	76,474
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	976,190	778,274

(ათას ლარში)

14. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაზრები მოიცავდა ვაჭრობასა და მომსახურებაზე და ინდივიდუალურ სექტორებზე კლასიფიცირებულ ნაშთებს 225,912 ლარის ოდენობით (2019 წლის 31 დეკემბერი: 197,140 ლარი), რომლებიც გაიყინა 2015 წლის 11 სექტემბრის სასამართლო გადაწყვეტილებით.

15. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული სესხებია:

<i>კრედიტის გამგები</i>	<i>გაცემის თარიღი:</i>	<i>ვადა თარიღი:</i>	<i>საპრო- ცენტო განაკვეთი</i>	<i>ვალუტა</i>	<i>თავდაპირველი სახელშეკრულებო ღირებულება</i>	<i>საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-27	5.50%	აშშ დოლარი	51,177	98,298
ფინსერვისი XXI	09-ოქტ.-20	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	32,233	16,839
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	17,144	22,957
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-26	5.50%	აშშ დოლარი	12,642	22,936
ინტერკონსალტინგი პლუსი	22-მაისი-18	22-მაისი-43	5.50%	აშშ დოლარი	3,898	5,243
ჯორჯიან ჰოლდინგი	21-ივნ.-04	21-ივნ.-29	5.50%	აშშ დოლარი	19,200	32,766
						199,039

<i>კრედიტის გამგები</i>	<i>გაცემის თარიღი:</i>	<i>ვადა თარიღი:</i>	<i>საპრო- ცენტო განაკვეთი</i>	<i>ვალუტა</i>	<i>თავდაპირველი სახელშეკრულებო ღირებულება</i>	<i>საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>
ფინსერვისი XXI	31-მარტ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	51,177	81,989
ფინსერვისი XXI	13-დეკ-11	31-მარტ-26	4.5%	აშშ დოლარი	16,561	27,340
ფინსერვისი XXI	15-თებ.-13	31-მაისი-28	4.5%	აშშ დოლარი	16,574	27,015
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.5%	აშშ დოლარი	17,144	20,092
ინტერკონსალტინგი პლუსი	22-მაისი-18	22-მაისი-43	4.5%	აშშ დოლარი	3,898	4,064
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-25	4.5%	აშშ დოლარი	12,642	19,197
ჯორჯიან ჰოლდინგი	21-ივნ.-04	21-ივნ.-29	4.5%	აშშ დოლარი	19,200	26,803
						206,500

ჯგუფის გაკოტრების ან ლიკვიდირების შემთხვევაში, ამ ვალების დაბრუნება სუბორდინირებულია სხვა კრედიტორების წინაშე ჯგუფის ვალდებულებების დაფარვის მიმართ.

ჯგუფმა ყველა სუბორდინირებული სესხის საპროცენტო განაკვეთი 4.5%-დან 5.5%-მდე გაზარდა. ჯგუფმა ცვლილების ეფექტი გაითვალისწინა 10%-იანი ზღვრის ტესტირების მეშვეობით და დაასკვნა, რომ სუბორდინირებული ვალის მოდიფიკაცია არ არის არსებითი. შესაბამისად, ამ ცვლილებების ეფექტი სათანადოდ აისახა განაღდებულ საწესდებო კაპიტალის 10,748 ლარის ოდენობით შემცირებით.

2020 წლის ოქტომბერში ჯგუფმა შეთანხმება დადო შპს „ფინსერვისი XXI“-თან სასესხო ხელშეკრულების ვადაში ცვლილების შეტანის თაობაზე, რის შედეგადაც სესხი უვადო გახდა და საპროცენტო განაკვეთი 4.5%-დან 5.5%-მდე გაიზარდა. საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი 11.15%-ით განისაზღვრა. ამის შედეგად, ცვლილებების ეფექტი აისახა, როგორც განაღდებული საწესდებო კაპიტალის ზრდა 15,926 ლარით.

(ათას ლარში)

15. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობის შედეგად ასახული ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობის შედეგად წარმოდგარი ვალდებულებები ის ვალდებულებებია, რომლებისთვისაც ფულადი ნაკადები იყო ან მომავალი ფულადი ნაკადები იქნება კლასიფიცირებული ჯგუფის ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები.

	1 იანვარი, 2020 წ.	დაფარვა	მოდიფი- კაცით განპირო- ბებული ზარალი, ადიარებული მოგებაში ან ზარალში	მოდიფი- კაცია შემოსუ- ლობა, ადიარებული დამატებით შეტანილ კაპიტალში	დამატებით შეტანილი კაპიტალი, ადიარებული თავდაპირ- ველი ადიარებისას	2020 წლის განმავლობაში პროცენტი	2020 წლის განმავლო- ბაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო ზარალი 2020 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2020 წ.
სუბორდინირებული ვალი	206,500	(32,233)	-	10,748	(15,926)	12,287	(11,987)	29,650	199,039

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ცვლილებები 2019 წლის განმავლობაში:

	1 იანვარი, 2019 წ.	დაფარვა	მოდიფი- კაცით განპირო- ბებული ზარალი, ადიარებული მოგებაში ან ზარალში	მოდიფი- კაცია შემოსუ- ლობა, ადიარებული დამატებით შეტანილ კაპიტალში	დამატებით შეტანილი კაპიტალი, ადიარებული თავდაპირ- ველი ადიარებისას	2019 წლის განმავლობაში პროცენტი	2019 წლის განმავლო- ბაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო ზარალი 2019 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სუბორდინირებული ვალი	190,595	-	1,074	-	-	10,882	(9,677)	13,626	206,500

ამორტიზებული ღირებულება სუბორდინირებული სესხისა, რომელიც, სებ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 159,243 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა ამავე ოდენობას ფასს 9-ის მიხედვით (2019 წლის 31 დეკემბერი: 196,724 ლარი შეესაბამებოდა 186,408 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით). ამორტიზებული ღირებულება სუბორდინირებული სესხისა, რომელიც, სებ-ის მიხედვით, აკმაყოფილებდა დამატებით პირველად კაპიტალში ჩართვის მოთხოვნას (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 55,702 ლარს, რომელიც შეესაბამებოდა 40,040 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით (2019 წლის 31 დეკემბერი: 20,074 ლარი შეესაბამებოდა 20,083 ლარს ფასს 9-ის მიხედვით).

16. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ჯგუფს ადიარებული ჰქონდა ეს გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებას 2023 წლამდე ვარაუდობს. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა იანვარიშეა განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

(ათას ლარში)

16. გადასახადები (გაგრძელება)

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ეჭვქვეშ არ დამდგარა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ – შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდიც მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ჯგუფს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის ხარჯი:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	–	5,022
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი/(სარგებელი)	(1,234)	(1,183)
მოგების გადასახადის (სარგებელი)/ხარჯი	<u>(1,234)</u>	<u>3,839</u>

2020 და 2019 წლებში ჯგუფის მოგების უმეტესი ნაწილი იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის/ხარჯის შედარება ასეთია:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
დასაბეგრი მოგება	8,598	26,153
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	1,290	3,923
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	(846)	(592)
გამოუქვითავი ხარჯები	234	197
აულიარებელი გადავადებული გადასახადები, რომლებიც მოქმედებს 2023 წლის შემდგომ წლებში	(1,912)	446
სხვა	–	(135)
მოგების გადასახადის (სარგებელი)/ხარჯი	<u>(1,234)</u>	<u>3,839</u>

(ათას ლარში)

16. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის პერიოდში ასეთია

	2018	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში ასახვით	2019	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში ასახვით	2020
დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10	(10)	-	-	-
სუბორდინირებული ვალი	(509)	(67)	(576)	576	-
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	329	329	2,343	2,672
სხვა აქტივები	973	174	1,147	1,505	2,652
საიჯარო ვალდებულებები	-	759	759	(187)	572
ანარიცხები	(148)	626	478	(111)	367
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	-	352	352	(161)	191
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2	362	364	(221)	143
არამატერიალური აქტივები	(89)	26	(63)	109	46
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	5	42	47	(41)	6
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	244	2,593	2,837	3,812	6,649
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(8,340)	(276)	(8,616)	(1,578)	(10,194)
სხვა ვალდებულებები	28	(223)	(195)	(1,138)	(1,333)
ძირითადი საშუალებები	(570)	(130)	(699)	(69)	(768)
აქტივის გამოყენების უფლება	-	(760)	(760)	201	(559)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(1)	(20)	(21)	6	(15)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(8,883)	(1,409)	(10,291)	(2,578)	(12,869)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(8,639)	1,184	(7,454)	1,234	(6,220)

17. საკუთარი კაპიტალი

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად განაღდებული კაპიტალი 114,430 ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 114,430,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

2020 წელს ჯგუფმა არ გამოუცხადებია და არ გაუნაწილებია დივიდენდები (2019 წ.: 45,000 ლარი).

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების თავდაპირველი აღიარებისას, და არაარსებითად მიჩნეული მოდიფიკაციის შედეგად, მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

	2020	2019
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	38,040	31,453
გაცემული გარანტიები	40,513	28,704
	78,553	60,157
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
1 წლამდე	-	124
1-დან 5 წლამდე	-	355
	-	479
გამოკლებული – საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(833)	(1,350)
პირობითი ვალდებულებები	77,720	59,286

წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	145	33	107	285
ახალი დავალიანება	1,997	49	2,895	4,941
გადახდილი თანხები	(853)	(63)	(2,438)	(3,354)
ვადაგასული დავალიანება	-	-	-	-
გადატანები პირველ სტადიაზე	362	(13)	(349)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(10)	55	(45)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(599)	(7)	606	-
შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	-	3	3	6
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(353)	103	(490)	(740)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(330)	(79)	(28)	(437)
2020 წლის 31 დეკემბერს	359	81	261	701

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

<i>ფინანსური გარანტიები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	35	(1)	1,031	1,065
ახალი დავალიანება	51	2	80	133
გადახდილი თანხები	(65)	(1)	(1,227)	(1,293)
ვადაგასული დავალიანება	-	-	-	-
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2)	2	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(6)	6	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	5	19	24
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	73	-	130	203
2020 წლის 31 დეკემბერს	92	1	39	132

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	302	5	48	355
ახალი დავალიანება	1,587	17	967	2,571
გადახდილი თანხები	(526)	(41)	(861)	(1,428)
ვადაგასული დავალიანება	-	-	-	-
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(38)	38	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(6)	6	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა				
პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(429)	(2)	5	(426)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(751)	22	(58)	(787)
2019 წლის 31 დეკემბერს	145	33	107	285

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური გარანტიები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	776	20	518	1,314
ახალი დავალიანება	2,871	541	2,180	5,592
გადახდილი თანხები	(1,211)	(589)	(3,314)	(5,114)
ვადაგასული დავალიანება	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,429)	1,429	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(701)	(1,494)	2,195	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	35	362	397
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(272)	58	(910)	(1,124)
2019 წლის 31 დეკემბერს	34	-	1,031	1,065

აკრედიტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის განმავლობაში ნულს შეადგენდა.

19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

	შენიშვნა	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		31	-	-	-	31
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		8	-	-	-	8
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	6,667	(413)	35,229	4,183	45,666
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		65	-	-	-	65
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტთან აქტივებზე		6,771	(413)	35,229	4,183	45,770
სხვა ფინანსური აქტივები	12	-	-	1,557	1,953	3,510
ფინანსური გარანტიები	18	57	(1)	(989)	-	(933)
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	215	50	151	-	416
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები, დასაკუთრებული აქტივების გარდა		272	49	719	1,953	2,993
დასაკუთრებულ აქტივებზე შექმნილი ანარიცხების შემობრუნება						(530)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						2,463

(ათას ლარში)

19 საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

	შენიშვნა	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემნიღი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(26)	-	-	-	(26)
კლიენტებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	7	(1,747)	(6,523)	(6,440)	29,621	14,911
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტთან აქტივებზე		(1,383)	(6,523)	(6,440)	29,621	15,275
სხვა ფინანსური აქტივები	12	-	-	823	-	823
ფინანსური გარანტიები	18	(743)	(18)	512	-	(249)
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	(157)	28	59	-	(70)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები, დასაკუთრებული აქტივების გარდა		(900)	10	1,394	-	504
დასაკუთრებული აქტივების ანარიცხების ხარჯი						3,207
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						3,711

20. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	2,187	3,033
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	1,135	1,256
საკასო ოპერაციები	987	527
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	847	1,417
დოკუმენტური ოპერაციები	27	26
სხვა	681	671
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	5,864	6,930
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(3,737)	(4,411)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(943)	(1,815)
დოკუმენტური ოპერაციები	(30)	(158)
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	-	(14)
სხვა	(28)	(254)
საკომისიო ხარჯი	(4,738)	(6,652)

(ათას ლარში)

21. სხვა შემოსავალი, წმინდა

სხვა წმინდა მოგება/(ზარალი) შედგება:

	2020	2019
წმინდა მოზიდული პრემიები	7,326	8,661
შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების რეალიზაციიდან	2,848	772
განცხადებული, მაგრამ დაურეგულირებელი ზარალების რეზერვის ცვლილება	554	1,007
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	840	845
მიღებული ჯარიმა და საურავი	104	101
ქონების გასხვისებიდან მიღებული შემოსულობა	28	62
გადამზღვევლების წილი დარეგულირებულ ზარალში	(3,985)	(4,246)
დარეგულირებული ზარალები, გადაზღვევის გამოკლებით	(1,358)	(1,748)
დამდგარი, მაგრამ განუცხადებელი ზარალების რეზერვის ცვლილება	(540)	(811)
სხვა	(136)	132
სხვა წმინდა შემოსავლები, სულ	5,681	4,775

22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი მოიცავს:

	2020	2019
ხელფასები	13,161	12,814
პრემიები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	691	1,618
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	13,852	14,432
კავშირგაბმულობა	4,484	3,821
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	6	3,793
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	618	774
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	804	768
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	356	490
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	980	464
კომუნალური მომსახურება	523	461
პროფესიული მომსახურება	711	451
საოფისე მარაგები	162	273
საოპერაციო იჯარა	258	258
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	191	148
თანამშრომელთა გადამზადება	20	104
დანახარჯი რეკლამაზე	51	100
საწევრო შენატანები	94	74
დაზღვევა	105	59
სხვა ხარჯები	1,095	1,394
სხვა საოპერაციო ხარჯები	10,458	13,432

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი (გაგრძელება)

ჯგუფის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2020 და 2019 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2020	2019
გასამრჯელო ჯგუფის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	369	331
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	61	43
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	430	374

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 61 ლარს (2019 წ.: 43 ლარი).

ჯგუფის თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2020 წლის განმავლობაში 328 იყო. ეს რიცხვი მოიცავს წამყვანი ხელმძღვანელობის საშუალოდ ხუთ წევრს, საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობის საშუალოდ 22 წევრს და სრულ განაკვეთზე მყოფ საშუალოდ 301 სხვა თანამშრომელს.

23. რისკის მართვა**შესავალი**

ჯგუფის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის და ბანკში თითოეული პირი არის ანგარიშვალდებული თავის მოვალეობებთან დაკავშირებულ რისკებზე. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა*დირექტორთა საბჭო*

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე. რისკების განსაზღვრასა და კონტროლზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დირექტორთა საბჭოს ეკისრება. რისკების მართვას და ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის სხვადასხვა განყოფილება და კომიტეტი.

რისკის მართვა

რისკის მართვის განყოფილებას ევალება რისკის მართვის სისტემის დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ჯგუფის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)***შიდა აუდიტი*

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ჯგუფში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის განყოფილება. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ჯგუფის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ჯგუფის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას და სხვა. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია რისკის მართვის კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები თვეში ერთხელ ტარდება.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძობილობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში, ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი*

ჯგუფი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

2018 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ჯგუფისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	<i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	<i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	<i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს პირველ, მეორე და მესამე სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- 1-ლი სტადია: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
- მე-2 სტადია: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
- მე-3 სტადია: სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შემენილი ან შემენილი გაუფასურებული: შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მესამე სტადიაზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას ან კლასიფიცირებულია, როგორც „უმოქმედო“ აქტივების კლასიფიკაციის შესახებ სეზ-ის რეგულაციის შესაბამისად. ჯგუფი სხვა ჯგუფებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მათზე, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა მოვლენას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ჯგუფი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მესამე სტადიას, ან ხომ არ არის მეორე სტადია უფრო მართებული.

ჯგუფმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გამოსწორებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დეფოლტის ალბათობის მოდელი*

იმისათვის, რომ თითოეული ჯგუფისთვის დეფოლტის ალბათობა განსაზღვროს, ჯგუფი იყენებს მიგრაციის მატრიცებს ე. წ. „მარკოვის ჯაჭვის“ მოდელზე დაყრდნობით. 12-თვიანი პერიოდის ანალიზის დასაწყისში მსესხებლები ჯგუფდებიან გადავადებული დღეების რაოდენობისა და სესხებზე სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად შექმნილი შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ოდენობის მიხედვით. ანალიზი ტარდება ყოველი 12-თვიანი პერიოდისთვის 2014 წლის დეკემბრიდან საანგარიშგებო თარიღამდე. მოდელში გამოყენებული საბოლოო დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობების ისტორიული 12-თვიანი პერიოდის საშუალო შეწონილს.

ჯგუფმა საპროგნოზო ინფორმაციის გავლენა კოლექტიური შეფასების მოდელზე შეაფასა არაარსებითად, შესაბამისად, შედეგები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში არ აუსახავს.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.40%-ით, რაც შეადგენს 639 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის შემცირება 10%-ით გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.97%-ით, რაც შეადგენს 3,125 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.23%-ით, რაც შეადგენს 261 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით შემცირება გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 2.20%-ით, რაც შეადგენს 2,500 ლარს).

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელი

გაუფასურების მოდელის კიდევ ერთი კომპონენტია ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომელიც წარმოადგენს გადაუხდელობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოშობილი ზარალის შეფასებას. მის შესაფასებლად, სეგმენტებად დაყოფილი გადაუხდელი დავალიანებები მცირდება დაგირავებული ანაზრებით და დაგირავებული ძირითადი საშუალებების დისკონტირებული სალიკვიდაციო ღირებულებით, დავალიანების 2.5-წლიანი ამოღების ვადისა და უზრუნველყოფის საგნის საბაზროზე დაბალი ღირებულების (დისკონტის) გამოყენებით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა ძალიან არსებითია და ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დიდად არის დამოკიდებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.81%-ით, რაც შეადგენს 2,864 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.80%-ით, რაც შეადგენს 2,853 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.4%-ით, რაც შეადგენს 1,598 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 0.3%-ით, რაც შეადგენს 348 ლარს).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 3.86%-ით, რაც შეადგენს 6,116 ლარს, ხოლო 10%-ით (სამი თვე) შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 3.93%-ით, რაც შეადგენს 6,220 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 4.00%-ით, რაც შეადგენს 4,576 ლარს, ხოლო 10%-ით შემცირება (სამი თვე) იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 0.92%-ით, რაც შეადგენს 1,047 ლარს).

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების მოდელი*

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ჯგუფი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის დასადგენად, ინსტრუმენტს ან ინსტრუმენტების პორტფელს ეხება თუ არა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ჯგუფი აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზრდილი საკრედიტო რისკი აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ჯგუფი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, კლიენტის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურულიზაცია კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ჯგუფი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

თავის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის პოტენციური გავლენის შესაფასებლად ჯგუფმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში. ჯგუფმა პორტფელის ანალიზი ჩაატარა კოვიდ-19-თან დაკავშირებული სტრესული სცენარების გამოყენებით, რომლებიც საქართველოს ეროვნულ ბანკთან („სები“) იყო შეთანხმებული. პორტფელის მიმოხილვა მოხდა სტრესულ პირობებში და მოიცვა ყველა მსესხებელი და სექტორი.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილება აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული გარე რეიტინგები. ჯგუფის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებით არის შეფასებული, წარმოდგენილია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ გამოშვებული სახაზინო თამასუქებით და სადეპოზიტო სერტიფიკატებით, ამიტომ ამ ინსტრუმენტების დეფოლტის ალბათობების შეფასება ქვეყნის საკრედიტო რეიტინგის საფუძველზე ხდება.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***კორპორატიული სესხები*

კორპორატიული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებიც ფასდება კლიენტის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია კლიენტებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სემენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ჯგუფი ქვემოთ მოყვანილ ფაქტორებზე დაყრდნობით ან კოლექტიურად, ან ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

აქტივების კლასები, რომლებისთვისაც ჯგუფი ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 1%-ზე მაღალი ყველა დავალიანება (ზღვარი 2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 401 ლარი და 427 ლარი, შესაბამისად);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურისა და შედეგად.

ყველა დანარჩენი კლასის აქტივები, სადაც ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის კოლექტიურად ყველა დანარჩენი აქტივების კლასებისთვის, გარდა იმ აქტივებისა, რომლებისაც ინდივიდუალურად აფასებს.

ჯგუფი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის საოპერაციო სემენტის მიხედვით.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელეებში ჯგუფი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსის ცვლილება.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სებ-ის, საქსტატის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, World and Regional Economic Outlooks-ების, S&P Global Ratings-ის და სხვ. მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა.

<i>მნიშვნელოვანი დრაივერები</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი</i>	<i>მინიჭებული ალბათობები, %</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>მომდევნო წლები</i>
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური	25%	6.0%	5.0%	5.0%	5.0%
	საბაზისო სცენარი	50%	5.0%	4.5%	4.5%	4.5%
	პესიმისტური	25%	1.0%	4.0%	4.0%	4.0%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსი						
	ოპტიმისტური	25%	3.11	2.96	2.96	2.96
	საბაზისო სცენარი	50%	3.28	3.28	3.28	3.28
	დადამავალი	25%	3.60	3.42	3.42	3.42
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური	25%	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%
	საბაზისო სცენარი	50%	0%	3.0%	3.0%	3.0%
	პესიმისტური	25%	0%	5.0%	5.0%	5.0%

პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება ეკონომიკურ მაჩვენებლებსა და დეფოლტის და ზარალის კოეფიციენტებს შორის სესხის პორტფელზე შემუშავდა ბოლო ხუთი წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. ჯგუფის მაკროეკონომიკური მოდელის მიხედვით, არ არსებობს მნიშვნელოვანი დამოკიდებულება მაკროეკონომიკურ ცვლადებსა და სესხის პორტფელის ხარისხს შორის.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ცხრილში ასახულია შემდგომ ცხრილებში გამოყენებული შიდა რეიტინგები:

	შიდა რეიტინგი	სებ-ის კლასიფიკაცია
მაღალი შეფასება	1	სტანდარტული
სტანდარტული შეფასება	4	სტანდარტული
სტანდარტულზე დაბალი რეიტინგი	5	საყურადღებო
გაუფასურებული	6	სტანდარტულზე დაბალი, საეჭვო, ზარალი

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>31 დეკემბერი, 2020 წ.</i>	<i>შენიშვნა</i>	<i>მადალი შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტული შეფასება</i>	<i>სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება</i>	<i>გაუფასუ- რებული</i>	<i>სულ</i>	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ლი სტადია	104,922	6,000	-	-	110,922
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ლი სტადია	211,683	-	-	-	211,683
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7	1-ლი სტადია	364,644	266,895	4,651	6,011	642,201
- კორპორატიული სესხები		მე-2 სტადია	-	21,328	18,285	10,743	50,356
		მე-3 სტადია	20,218	-	8,297	238,268	266,783
		შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	-	-	-	43,216	43,216
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		1-ლი სტადია	19,420	253	805	-	20,478
		მე-2 სტადია	-	-	2,948	-	2,948
		მე-3 სტადია	-	-	-	5,858	5,858
სავალო ფასიანი ქაღალდები - ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	8	1-ლი სტადია	33,461	19,508	-	-	52,969
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	1-ლი სტადია	20,573	14,615	993	-	36,181
		მე-2 სტადია	52	31	37	196	316
		მე-3 სტადია	5	-	-	837	842
ფინანსური გარანტიები	18	1-ლი სტადია	34,371	1,272	40	127	35,810
		მე-2 სტადია	-	-	-	-	-
		მე-3 სტადია	40	-	-	4,531	4,571
სულ			809,389	329,902	36,056	309,787	1,485,134

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2019 წ.	შენიშვნა	მადალი შეფასება	სტანდარ-ტული შეფასება	სტანდარ-ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ლი სტადია	121,649	8,984	-	-	130,633
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ლი სტადია	168,905	-	-	-	168,905
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7	1-ლი სტადია	295,698	161,210	60,910	-	517,818
- კორპორატიული სესხები		მე-2 სტადია	230	13,368	31,773	-	45,371
		მე-3 სტადია	-	-	809	199,086	199,895
		შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	-	-	-	85,844	85,844
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		1-ლი სტადია	24,121	119	1,056	-	25,296
		მე-2 სტადია	-	-	691	-	691
		მე-3 სტადია	-	-	-	4,414	4,414
სავალო ფასიანი ქაღალდები	8	1-ლი სტადია	25,036	17,433	-	-	42,469
- ამორტიზებული ღირებულებით		1-ლი სტადია	21,185	8,138	1,413	-	30,736
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	მე-2 სტადია	-	-	244	-	244
		მე-3 სტადია	-	-	-	188	188
ფინანსური გარანტიები	18	1-ლი სტადია	15,185	5,055	5,030	-	25,270
		მე-2 სტადია	239	-	-	-	239
		მე-3 სტადია	-	-	-	2,130	2,130
სულ			672,248	214,307	101,926	291,662	1,280,143

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2020				2019			
	საქართველო	ეგთო	სხვა არა- ეგთო	სულ	საქართველო	ეგთო	სხვა არა- ეგთო	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	128,285	6,383	3,733	138,401	140,641	2,636	4,321	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	206,703	4,816	164	211,683	164,707	1,177	3,021	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,007,251	1,959	22,630	1,031,840	873,482	1,887	3,960	879,329
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	62,338	-	-	62,338	42,526	-	-	42,526
სხვა ფინანსური აქტივები	4,375	-	-	4,375	2,097	-	4,432	6,529
	1,408,952	13,158	26,527	1,448,637	1,223,453	5,700	15,734	1,244,887
ვალდებულებები								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	-	-	9	13	-	-	13
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	946,068	10,630	19,492	976,190	747,718	9,140	21,416	778,274
საიჯარო ვალდებულებები	4,575	-	-	4,575	5,680	-	-	5,680
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	9,761	-	-	9,761	2,281	-	3,413	5,694
სუბორდინირებული ვალი	199,039	-	-	199,039	206,500	-	-	206,500
	1,159,452	10,630	19,492	1,189,574	962,192	9,140	24,829	996,161
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)	249,500	2,528	7,035	259,063	261,261	(3,440)	(9,095)	248,726

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა.

ლიკვიდურობის რისკებს ყოველთვიურად აკონტროლებს აქტივ-პასივების კომიტეტი ვადიანობის ანალიზის მეშვეობით და განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას მომდევნო ფინანსური პერიოდისთვის. არსებული ლიკვიდურობა იმართება სახაზინო განყოფილების მიერ, რომელიც გარიგებებს აწარმოებს ფულად ბაზრებზე არსებული ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად და ფულადი ნაკადების ოპტიმიზაციისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ჯგუფი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის განუყოფელი ნაწილია. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტს ვადამოსული სახსრების მინიმალურ წილზე, რომლის ანაზრიდან გატანაც შესაძლებელია და ბანკთაშორისი და სხვა ნასესხები სახსრების მინიმალურ ოდენობაზე, რომლებიც ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ანაზრებიდან გატანების უზრუნველსაყოფად, მოთხოვნის გაუთვალისწინებელი დონის შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ, ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტისა და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ჩათვლით. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ლარისთვის, უცხოური ვალუტისთვის და ორივესთვის ერთობლივად. მინიმალური სავალდებულო განაკვეთებია: ლარში სავალდებულოა მინიმუმ 75% ან მეტი, აშშ დოლარისთვის – 100% და იგივე განაკვეთი საერთო კოეფიციენტისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტები იყო:

	2020, %			2019, %		
	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მთლიანი ლიკვიდური აქტივები / წმინდა ფულადი ნაკადები)	278%	208%	219%	147%	389%	319%

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი აფასებს ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომ სტაბილურ დაფინანსებას და სავალდებულო სტაბილურ დაფინანსებას. კოეფიციენტის მინიმალური სავალდებულო ოდენობა, განურჩევლად ვალუტისა, არის 100%. 2020 ფინანსური წლის ბოლოსთვის კოეფიციენტი ასე გამოიყურებოდა:

	2020, %	2019, %
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება / სავალდებულო სტაბილური დაფინანსება)	124%	134%

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ჯგუფი მოელოს, რომ მენაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	-	-	-	9
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	292,631	293,753	329,670	146,656	1,062,710
საიჯარო ვალდებულებები	445	1,334	3,470	-	5,249
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	9,507	254	-	-	9,761
სუბორდინირებული ვალი	2,955	8,866	47,288	330,393	389,502
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	305,547	304,207	380,428	477,049	1,467,231

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	13	-	-	-	13
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	280,175	234,532	274,046	4,400	793,153
საიჯარო ვალდებულებები	444	1,334	5,072	-	6,850
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,059	3,635	-	-	5,694
სუბორდინირებული ვალი	2,485	7,498	39,851	263,881	313,715
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	285,176	246,999	318,969	268,281	1,119,425

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელმწიფო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	შენიშვნა	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2020	18	16,239	35,505	23,938	2,871	78,553
2019	18	40,733	6,551	12,788	85	60,157

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ჯგუფს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ჯგუფს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მოძრაობის ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2020 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2020 წ.	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2019 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019 წ.
აშშ დოლარი	20%/(20%)	(2,185)/2,185	20%/(20%)	10,386/(10,386)
ევრო	20%/(20%)	226/(226)	20%/(20%)	1,380/(1,380)

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის კლიენტები ან კონტრაპენტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდგენიარად ჩამოყალიბდება:

	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება
2020	9,743
2019	8,449

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ჯგუფის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდევი ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2020</i>
ლარი	100/(100)	1,832/(1,832)
ევრო	100/(100)	278/(278)
აშშ დოლარი	100/(100)	301/(301)

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2019</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>
ლარი	100/(100)	1,106/(1,106)
ევრო	100/(100)	117/(117)
აშშ დოლარი	100/(100)	170/(170)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

24. სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	138,401	–	–	138,401
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	211,683	–	211,683
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	1,130,021	1,130,021
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	18,434	41,886	–	60,320
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – წილობრივი ფასიანი ქაღალდები	–	–	57	57
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	9,070	9,070
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ				
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	9	–	9
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	980,671	980,671
სუბორდინირებული ვალი	–	–	4,575	4,575
	–	–	199,039	199,039

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	147,598	–	–	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	–	168,905	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	955,857	955,857
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	16,500	27,949	–	44,449
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	57	57

<i>2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ				
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	13	–	13
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	790,269	790,269
სუბორდინირებული ვალი	–	–	5,680	5,680
	–	–	206,500	206,500

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, 2020 წლის განმავლობაში 242-ით შეიცვალა.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	<i>აუდიარებელი</i>			<i>აუდიარებელი</i>		
	<i>საბალანსო ღირებულება, 2020 წ.</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება, 2020 წ.</i>	<i>შემოსულობა/ (ზარალი) 2020 წ.</i>	<i>საბალანსო ღირებულება, 2019 წ.</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება, 2019 წ.</i>	<i>შემოსულობა/ (ზარალი) 2019 წ.</i>
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	138,401	138,401	-	147,598	147,598	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	211,683	211,683	-	168,905	168,905	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,031,840	1,130,021	98,181	879,329	955,857	76,528
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	52,969	60,320	7,351	42,526	44,506	1,980
სხვა ფინანსური აქტივები	4,375	4,375	-	6,529	6,529	-
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	9	-	13	13	-
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	976,190	980,671	(4,481)	778,274	790,269	(11,995)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,804	7,804	-	5,694	5,694	-
საიჯარო ვალდებულებები	4,575	4,575	-	5,680	5,680	-
სუბორდინირებული ვალი	199,039	199,039	-	206,500	206,500	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუდიარებელი ცვლილება			101,051			66,513

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და შემნახველ ანგარიშებს, რომელთაც არ გააჩნიათ რაიმე კონკრეტული ვადები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კლიენტებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზრების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების და მათ წინაშე დავალიანების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 23-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

	2020			2019		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	138,401	–	138,401	147,598	–	147,598
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	205,844	5,839	211,683	164,707	4,198	168,905
კლიენტებზე გაცემული სესხები	435,270	596,570	1,031,840	401,536	477,793	879,329
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	19,239	43,099	62,338	21,997	20,529	42,526
ძირითადი საშუალებები	–	11,939	11,939	–	13,020	13,020
აქტივის გამოყენების უფლება	–	4,184	4,184	–	5,436	5,436
არამატერიალური აქტივები	–	3,561	3,561	–	4,395	4,395
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	–	83	83	–	333	333
მოგების გადასახადის აქტივები	7,333	–	7,333	2,311	–	2,311
სხვა აქტივები	10,939	61,169	72,108	12,014	61,020	73,034
სულ	817,026	726,444	1,543,470	750,163	586,724	1,336,887
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	–	9	13	–	13
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	576,061	400,129	976,190	508,223	270,051	778,274
ანარიცხები	558	1,887	2,445	1,329	1,859	3,188
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	–	–	–	1,650	–	1,650
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	–	6,303	6,303	–	7,787	7,787
საიჯარო ვალდებულებები	1,407	3,168	4,575	1,286	4,394	5,680
სხვა ვალდებულებები	16,226	–	16,226	10,364	–	10,364
სუბორდინირებული ვალი	21	199,018	199,039	125	206,375	206,500
სულ	594,282	610,505	1,204,787	522,990	490,466	1,013,456
წმინდა	222,744	115,939	338,683	227,173	96,258	323,431

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2020			
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	11,505	30,681	41,469	522
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	(100)	(246)	(319)	(2)
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოთხოვნები დაზღვევიდან და გადაზღვევიდან	(377)	(9,129)	(48,076)	(441)
სხვა აქტივები	-	-	151	-
სუბორდინირებული ვალი	-	-	178	-
სუბორდინირებული ვალი	-	(199,039)	-	-
გაცემული გარანტიები	-	(4,762)	(249)	(1)
აქტივის გამოყენების უფლება	-	3,643	444	-
საიჯარო ვალდებულებები	-	(3,975)	(503)	-
	2019			
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	8,183	-	62,793	546
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	(4)	-	(40)	(1)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოთხოვნები დაზღვევიდან და გადაზღვევიდან	-	(12)	(63,716)	(452)
სხვა აქტივები	-	-	108	-
სუბორდინირებული ვალი	-	-	(178)	-
სუბორდინირებული ვალი	(20,092)	(186,408)	-	-
გაცემული გარანტიები	-	-	(2,649)	-

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2020				2019			
	შობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	შობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	162	3,068	5,145	53	376	-	6,483	46
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	(34)	(202)	(10)	-	-	(376)	(6)
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	-	(12,287)	-	-	(2,122)	(9,834)	-	-
ქველმოქმედება და სპონსორობაზე	-	-	-	-	-	-	(3,585)	-
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით მოზიდული მთლიანი პრემია	-	-	(1,012)	-	-	-	(1,145)	-
მთლიანი გამომუშავებული პრემია	-	-	(1,049)	-	-	-	-	-
სადაზღვევო მოთხოვნები და ზარალის რეგულირების ხარჯები	-	-	(153)	-	-	-	(261)	-
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	12	219	221	2	3	-	280	2
სხვა შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	15	-
სხვა ხარჯები	-	-	(209)	-	(2)	-	(234)	-
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	-	(428)	(56)	-	-	-	-	-

	2020				2019			
	შობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	შობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	162	3,068	5,145	53	376	-	6,483	46
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	(34)	(202)	(10)	-	-	(376)	(6)
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	-	(1,201)	(11,969)	-	(2,122)	-	(9,834)	-
ქველმოქმედება და სპონსორობაზე	-	-	-	-	-	-	(3,585)	-
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით მოზიდული მთლიანი პრემია	-	-	(1,012)	-	-	-	(1,145)	-
მთლიანი გამომუშავებული პრემია	-	-	(1,049)	-	-	-	-	-
სადაზღვევო მოთხოვნები და ზარალის რეგულირების ხარჯები	-	-	(153)	-	-	-	(261)	-
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	12	219	221	2	3	-	280	2
სხვა შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	15	-
სხვა ხარჯები	-	-	(209)	-	(2)	-	(234)	-
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	-	(428)	(56)	-	-	-	-	-

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2020	2019
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	1,449	1,556

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წარმოდგენილი იყო ათი წევრით და შედგებოდა ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და ჯგუფის სხვა აღმასრულებელი პირებისგან.

27. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის მაქსიმალური ღირებულების შექმნის უზრუნველსაყოფად.

ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალი, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. 2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნით, ბანკი ვალდებულია, შეინარჩუნოს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 21.43%, 12.08% და 9.68%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2019 წლის დეკემბერი: საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 20.16%, 11.64% და 9.35%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით)).

(ათას ლარში)

27. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ჯგუფის მიერ სებ-ის სააღრიცხვო წესების და კაპიტალის ადეკვატურობის ნორმების მიხედვით მომზადებულ ანგარიშებზე დაყრდნობით ასეთი იყო:

	<i>31 დეკემბერი, 2020 წ.</i>	<i>31 დეკემბერი, 2019 წ.</i>
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	171,026	199,035
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	55,702	20,074
პირველადი კაპიტალი	226,728	219,109
კონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	159,243	196,724
სპეციალური დანიშნულების სახსრები	600	600
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების ზოგადი რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-მდე)	14,012	10,783
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	400,583	427,216
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,448,539	1,439,273
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	11.81%	13.83%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	15.65%	15.22%
სულ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	27.65%	29.68%

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში, ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

28. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2021 წლის 19 აპრილს ჯგუფმა დაფარა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებები „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“ და „ჯორჯიან ჰოლდინგთან“ 1,600 აშშ დოლარის და 10,000 აშშ დოლარის ოდენობით, შესაბამისად.

2021 წლის 19 აპრილს ჯგუფმა შეცვალა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებები „ფინსერვისი XXI-თან“ და „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“. „ფინსერვისი XXI-თან“ 30,000 აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება გაიყო 10,000 აშშ დოლარის უვადო სესხად, რომელიც აკმაყოფილებს პირველადი კაპიტალის მოთხოვნებს, და 20,000 აშშ დოლარის სესხად 2028 წლის 31 მარტამდე გაგრძელებული ვადით, რომელიც რჩება მეორადი კაპიტალის მოთხოვნების ფარგლებში. 7,000 აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება „ინტერკონსალტინგი პლუსთან“ გაგრძელდა 2027 წლის 17 ოქტომბრამდე. ის კვლავაც აკმაყოფილებს შესაბამის პირობებს და შედის მეორად საზედამხედველო კაპიტალში.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2021 წლის 31 მაისს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ქართუ ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 31 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,
შპს „იუაის“ სახელით

29 სექტემბერი 2021

სს „ბანკი ქართუ“

მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

(2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის)

2020 წელი

სარჩევი

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე.....3

დამოუკიდებელი მარწმუნებელი ანგარიში.....4

1. შესავალი 4

2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა..... 4

 2.1 ბანკის შვილობილი კომპანიები..... 7

3. განვითარების გეგმები 8

4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ 9

5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები..... 9

 5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები..... 9

 5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი..... 10

 5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფასს-ის მიხედვით)..... 10

 5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები 10

6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები..... 11

 6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები..... 11

 6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები 13

 6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები..... 14

 6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები 15

 6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები 16

 6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები 17

 6.7 სხვა არაფინანსური რისკები 17

 6.8 ახალი კორონავირუსის შედეგები 17

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

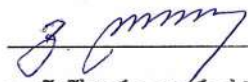
ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2021 წლის 29 სექტემბერს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორთა საბჭოს სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გივი ლებანიძე

29 სექტემბერი 2021

თბილისი, საქართველო

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2020 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2021 წლის 29 სექტემბერს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორთა საბჭოს სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გივი ლებანიძე

29 სექტემბერი 2021

თბილისი, საქართველო

1. შესავალი

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუ („ბანკი“) 20 წელზე მეტია წარმატებულად ოპერირებს ფინანსურ ბაზარზე. დაარსების დღიდან აფინანსებს პროექტებს, რომლებიც მიმართულია საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაზე, ადგილობრივი წარმოების ხელშეწყობასა და იმპორტშემცვლელი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების დაფინანსებაზე.

საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანია „S&P Global Rating“-ის მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგად, სს „ბანკ ქართუს“ მინიჭებული აქვს ემიტენტის საკრედიტო რეიტინგი (Issuer Credit Rating) „B/B სტაბილური პერსპექტივა“, რაც მისი სიძლიერისა და სტაბილურად განვითარების შესაძლებლობების თვალსაჩინო მაგალითია.

ბანკი მტკიცედ იცავს მდგრადი განვითარების სტრატეგიას, რომლის მიზანია ქვეყნის მასშტაბით ბიზნეს სექტორის აქტიური მხარდაჭერა და, შესაბამისად, საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში ღირსეული წვლილის შეტანა.

2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა

ბანკის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს საბანკო კომერციული საქმიანობა, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ოპერაციები ფასიანი ქაღალდებით, უცხოური ვალუტით, აგრეთვე დეპოზიტების მოზიდვა.

ბანკი ქართუ არის გამორჩეული საფინანსო ინსტიტუტი, რომელიც:

- დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური და მოტივირებული კადრებით;
- განსაკუთრებული წვლილის შემტანია ქვეყნის ეკონომიკის ზრდასა და ბიზნესის განვითარებაში;
- სტაბილურად ზრდის საკუთარ ღირებულებებს როგორც აქციონერის, ასევე, კლიენტებისათვის, რაც დადებითად მოქმედებს, ქვეყნის მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებაზე.

ბანკი სთავაზობს თავის მომხმარებლებს შემდეგ საკრედიტო პროგრამებს:

- იმპორტშემცვლელი წარმოება;
- ქსელური ბიზნესის განვითარება;
- მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება;
- ექსპორტ-იმპორტის სავაჭრო ოპერაციების ხელშეწყობა.

ბანკი ქართუ ბაზარზე არსებულ 15 კომერციულ ბანკს შორის 2020 წლის მონაცემებით სახედამხედველო კაპიტალის მოცულობით მესამე, ხოლო აქტივების მიხედვით - მეექვსე ადგილზეა (საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაცემებით).

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული სესხების სექტორული ანალიზი შესაძლო დანაკარგის რეზერვის გარეშე:

ანალიზი სექტორების მიხედვით 31.12.2020 (1,000 ლარი)	სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	%
ვაჭრობა და მომსახურება	467,797	39.30%
მრეწველობა	351,553	29.54%
მშენებლობა	241,197	20.26%
სოფლის მეურნეობა	58,835	4.94%
ფიზიკური პირები	31,330	2.63%
ენერჯეტიკა	238	0.02%
ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა	180	0,02%
სხვა	39,161	3.29%
სულ	1,190,291	

დღეისათვის ვაჭრობა და მომსახურება უმსხვილესი სექტორია ბანკის საკრედიტო პორტფელში, რომელსაც პორტფელის მესამედზე მეტი უკავია.

ბანკი ქართუ, ასევე, აქტიურად არის ჩაბმული სახელმწიფოს მიერ ინიცირებულ პროექტებში:

„შეღვათიანი აგროკრედიტის“ პროგრამის მიზანია ფერმერების, აგრარული ბიზნესებისა და სოფლის მეურნეობაში ჩართული ფიზიკური პირების ხელშეწყობა დაბალპროცენტიანი, გრძელვადიანი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფის გზით.

„შეღვათიანი აგროკრედიტის“ პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- პროექტის დასაწყისი - 20 მარტი, 2013 წელი;
- 2020 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 52 კლიენტი სარგებლობს ბანკი ქართუს მიერ გაცემული სესხებით
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2020 წლის მდგომარეობით - 72,656 ათასი ლარი.

დაკრედიტების პროგრამაში „აწარმოე საქართველოში“ გამოიყოფა 3 ძირითადი მიმართულება:

1. *ინდუსტრიული ნაწილი* - ხელს უწყობს საქართველოში წარმოებაზე ორიენტირებული დარგების განვითარებას, ახალი საწარმოების შექმნას და არსებული საწარმოების გაფართოება/გადაიარაღებას. აღნიშნული მიმართულების ფარგლებში ბანკმა დააფინანსა რამოდენიმე ახალი წარმოება ნაკლებად აქტიურ და მაღალმთიან რეგიონებში, კერძოდ, მაღალმთიან რაჭასა და თეთრიწყაროს რაიონში.
2. *სოფლის მეურნეობის ნაწილი* - საშუალებას აძლევს მსურველებს შექმნან ახალი ან განავითარონ საშუალო და მსხვილი საწარმოები სოფლის მეურნეობის დარგში.
3. *სასტუმრო ინდუსტრიის ნაწილი* - პროგრამას დაემატა 2016 წლიდან და ცნობილია სახელწოდებით „უმასპინძლე საქართველოში“. ამ ნაწილის მიზანია განავითაროს რეგიონებში სასტუმროების ბიზნესი, რათა მათ შეძლონ უმასპინძლონ გაცილებით მეტ ტურისტს.

„აწარმოე საქართველოში“ პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- პროექტის დასაწყისი - 1 ივნისი, 2014 წელი
- 2020 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 12 კლიენტი სარგებლობს ბანკი ქართუს მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2020 წლის მდგომარეობით - 15,303 ათასი ლარი.

საკრედიტო-საგარანტიო მექანიზმი გულისხმობს ისეთი სიცოცხლისუნარიანი მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის საკრედიტო გარანტიის გაცემას, რომელთაც არ აქვთ შესაძლებლობა დააკმაყოფილონ სესხის უზრუნველყოფაზე არსებული მოთხოვნები.

„საკრედიტო საგარანტიო სქემის“ ძირითადი მონაცემები:

- პროექტის დასაწყისი - სექტემბერი, 2020 წელი
- 2020 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 6 კლიენტი სარგებლობს ბანკი ქართუს მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2020 წლის მდგომარეობით - 5,491 ათასი ლარი.

საყურადღებოა ის ფაქტი რომ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ბანკი ქართუს მიერ სულ გაცემულია 10 სესხი და საიდანაც 5 სესხი მონაწილეობს ასევე, „შელავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტშიც.

ბანკი ქართუს ძლიერ მხარეებზე საუბრისას, პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს ბანკში მომუშავე ადამიანები. ბანკი თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებას დიდ ყურადღებას უთმობს. ბანკი თანამშრომლების დიდი ერთგულებით სარგებლობს, რასაც ადასტურებს ფაქტი, რომ თანამშრომელთა 47%-მა თავიანთი კარიერის 10 წელზე მეტი ბანკ ქართუს დაუთმო.

2020 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ არ მომხდარა საკუთარი აქციების არც შექმნა და არც გასხვისება.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ქართულ ჯგუფმა“ თავისი წილი მთლიანად გადასცა „საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდ ქართუს“.

ადამიანური რესურსების მართვა

ბანკი ქართუ ზრუნავს თანამშრომლებზე, მათ სხვადასხვა უპირატესობას სთავაზობს და საუკეთესო სამუშაო გარემოს უქმნის. ესენია:

- ჯანმრთელობის დაზღვევა;
- საბანკო პროდუქტებით სარგებლობის შეღავათები;
- თანამშრომლების პროფესიული განვითარების ტრენინგები;
- ქორწინებასთან, შვილის შექმნასა თუ ოჯახის წევრის ავადმყოფობასთან დაკავშირებული ფინანსური მხარდაჭერა და სხვ.

თითოეულ თანამშრომელს აქვს შესაძლებლობა ამ და სხვა უპირატესობებით ისარგებლოს და თავი დაცულად და კომფორტულად იგრძნოს.

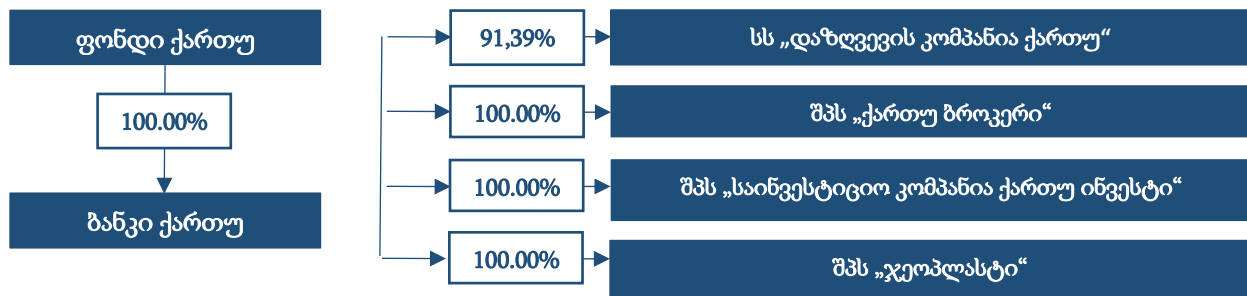
ბანკის ტრენინგ-ცენტრი სრულად თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად არის აღჭურვილი და მისი გამოყენება შეიძლება სხვადასხვა სახის ტრენინგებისა და მასტერკლასებისთვის. ბანკი ქართუ

თავის თანამშრომლებს საკვალიფიკაციო პროგრამების ფართო არჩევანს სთავაზობს, რომლებსაც როგორც ადგილობრივი, ისე უცხოელი ტუტორები უძღვებიან.

2020 წელს ბანკის თანამშრომელთა როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის ფარგლებს გარეთ განხორციელებულ საკვალიფიკაციო ღონისძიებებზე მთლიანად დაიხარჯა 20,364 ლარი. სულ გადამზადდა 211 თანამშრომელი, მათგან 1 ღონისძიებას დაესწრო საზღვარგარეთ.

2.1 ბანკის შვილობილი კომპანიები

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში “ჯგუფი”) დამფუძნებელ კომპანიას, რომელიც შედგება შემდეგი სუბიექტებისგან:

სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ - კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და ფლობს როგორც სიცოცხლის, ასევე არასიცოცხლის დაზღვევის ლიცენზიას.

სადაზღვევო კომპანია თანამშრომლობს ისეთ საყოველთაოდ ცნობილ საერთაშორისო საბროკერო და სადაზღვევო ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა Syndicates of Lloyd's, Allianz, ACE, HDI-Gerling, Munich Re, SCOR, Hannover Re, Polish Re, Zurich, AXA, Partner Re, Everest, Catlin Re, Trans Re, Trust Re, Sava Re, CHUBB, Generali, General Insurance Corporation of India, AON, Marsh, Mapfre Re, Atradius Re, Ingosstrakh და Willis.

2014 წლის შემდეგ, შპს „ქართუ დაზღვევა“ არის საქართველოს სადაზღვევო კომპანიების ასოციაციის წევრი, ხოლო 2018 წლის იანვრიდან, სხვა 17 სადაზღვევო კომპანიასთან ერთად, არის ა(ა)იპ „სავალდებულო დაზღვევის ცენტრის“ დამფუძნებელი, რომელიც ახორციელებს უცხო ქვეყნების სანომრე ნიშნის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების სავალდებულო დაზღვევას საქართველოს ტერიტორიაზე.

„ქართუ დაზღვევის“ მთავარი მიზნებია:

- ქართულ სადაზღვევო ბაზარზე კორპორატიული კლიენტების მომსახურება;
- სამომხმარებლო მომსახურების დონის გაუმჯობესება და განვითარება;
- კომპანიის აქციონერების მოგების ოპტიმიზაცია.

2020 წელს მოზიდულმა სადაზღვევო პრემიამ შეადგინა 7,97 მილიონი ლარი. კომპანიის აქტივები 2020 წლის მონაცემებით 18,263 ათასი, ხოლო საკუთარი კაპიტალი 9,37 მილიონი ლარია.

შპს „ქართუ ბროკერი“ – კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და არის საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ზედამხედველის, მიერ ლიცენზირებული ბროკერი.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა:

- კონსულტაციები ინვესტორებისა და ემიტენტებისთვის;
- კლიენტების საინვესტიციო პორტფელის მართვა;
- ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვა კლიენტების მითითებების შესაბამისად.

2020 წლის განმავლობაში „ქართუ ბროკერის“ წმინდა მოგებამ შეადგინა 80 ათასი ლარი. „ქართუ ბროკერის“ წარმატებული საქმიანობის საწინდარი კავშირების დამყარება, სწრაფი რეაგირება და კლიენტებისთვის ხარისხიანი მომსახურების გაწევაა.

შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“ - კომპანია დაფუძნდა 1999 წელს. წარმოდგენილ საანგარიშგებო პერიოდში ბიზნეს საქმიანობას არ ეწევა.

შპს „ჯეოპლასტი“ - ბანკმა კომპანია დააფუძნა 2018 წელს. წარმოდგენილ საანგარიშგებო პერიოდში ბიზნეს საქმიანობას არ ეწევა.

3. განვითარების გეგმები

ბანკი ქართუს სტრატეგიის მნიშვნელოვანი ნაწილია კორპორატიული, მცირე და საშუალო კლიენტების დაკრედიტება. ბანკი საშუალოვადიან პერსპექტივაში გეგმავს არსებული პროფილის შენარჩუნებას და მცირე და საშუალო კლიენტების წილის ზრდას მთლიან საკრედიტო პორტფელში.

ბანკისათვის მნიშვნელოვანია აქტივების ხარისხის გაუმჯობესება, რაც თავისთავად გულისხმობს: დასაკუთრებული ქონებების წილის შემცირებას აქტივებში, უმოქმედო სესხების წილის შემცირებას მთლიან საკრედიტო პორტფელში, საერთაშორისო საკრედიტო რეიტინგების გაუმჯობესებას, საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას დარგების ჭრილში. გრძელვადიან პერსპექტივაში ბანკი გეგმავს მოზიდული სახსრების სტრუქტურის ცვლილებას, კერძოდ შედარებით მოკლევადიანი რესურსის ჩანაცვლებას უფრო გრძელვადიანი რესურსით და დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებას.

ბანკი ქართუ ყოველთვის ცდილობდა კონკურენტუნარიანი საფასო პოლიტიკის საფუძველზე მოწინავე პოზიციის შენარჩუნებას, განსაკუთრებით დიდ კომპანიებთან და კორპორაციებთან მიმართებით. კომპანია განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს კლიენტებისთვის შედარებით იაფი ფინანსური რესურსების მოზიდვას.

2020 წლისთვის ბანკი ქართუსთვის კვლავ პრიორიტეტული იყო ქვეყნის ეკონომიკისათვის მნიშვნელოვანი დარგების - სოფლის მეურნეობის, იმპორტმემცვლელი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების განვითარება.

4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

ქართუ ბანკი თბილისის მასშტაბით წარმოდგენილია 5 სერვისცენტრით, ესენია:

- ცენტრალური სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის გამზ. N39ა, 0162
- ვაკის სერვისცენტრი - ი. აბაშიძის ქ. N24, 0179
- საბურთალოს სერვისცენტრი - პეკინის გამზ. N14ბ, 0171
- მთაწმინდის სერვისცენტრი - ვ. ვეკუას ქ. N1, 0105
- ისნის სერვისცენტრი - ქეთევან დედოფლის გამზ./ბოჭორმის ქ. N50/18, 0144

საქართველოს მასშტაბით ყველა მსხვილ რეგიონში ბანკს გააჩნია მოქმედი სერვისცენტრები, რომლებიც სრულყოფილ საბანკო მომსახურებას უწევენ კლიენტებს. ესენია:

- ბათუმის სერვისცენტრი - ა. გრიბოედოვის ქ. N2, 6000
- ბათუმის სერვისცენტრის შეკვეთილის განყოფილება - სასტუმრო Paragraph resort & spa Shekvetili, Autograph Collection Hotels
- ქუთაისის სერვისცენტრი - ზ. ფალიაშვილის ქ. N4, 4600
- გორის სერვისცენტრი - სტალინის გამზ. N10, 1400
- თელავის სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის მოედანი, 2200

5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ძირითადი ფინანსური მონაცემების ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ბანკის კაპიტალთან დაკავშირებული საზედამხედველო მოთხოვნების და ლიკვიდურობის შესახებ, ასევე წარმოდგენილია ინფორმაცია ბანკის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ინფორმაცია საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2020	31.12.2019
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	171,026	199,035
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	55,702	20,074
მეორადი კაპიტალი	173,855	208,107
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	400,583	427,216
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,448,539	1,439,273
<u>მიმდინარე კოეფიციენტები</u>		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	11.81%	13,83%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	15.65%	15,22%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	27.65%	29,68%

კაპიტალის არსებული მოცულობა და კოეფიციენტები ადეკვატურია სებ-ის მოთხოვნების.

5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2020	31.12.2019
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	364,180	335,125
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	195,000	123,567
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	186.76%	271,21%

ბანკის სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური კოეფიციენტები დანართის სახით მოცემულია 2020 წლის მეოთხე კვარტლის კვარტალური გამჟღავნების ფორმის გვერდზე „ძირითადი მაჩვენებლები“. (იხ. ბმულზე: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=672>)

5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფას-ის მიხედვით)

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	2020	2019	2018
მთლიანი აქტივები	1,543,257	1,335,328	1,212,424
წმინდა სესხები	1,031,840	879,329	821,895
სააქციო კაპიტალი	337,285	322,255	345,194
კაპიტალის უკუგება (ROE)	2.91%	6.61%	7.63%
აქტივების უკუგება (ROA)	0.67%	1.73%	2.08%

2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემულმა სესხებმა მთლიანად შეადგინა 1,190,291 და 992,897 ათასი ლარი შესაბამისად, ხოლო გაუფასურების დანაკარგების რეზერვმა შეადგინა 158,451 და 113,568 ათასი ლარი, შესაბამისად.

5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ბანკი ქართუ კორპორაციულ სოციალურ პასუხისმგებლობას, ძირითადად, საქველმოქმედო „ფონდ ქართუს“ მეშვეობით ახორციელებს. 2020 და 2019 წელს საქველმოქმედო პროექტებზე დაიხარჯა 6 და 3,593 ათასი ლარი, შესაბამისად.

საქველმოქმედო აქტივობების მთავარი მიზანი სხვადასხვა სოციალური და ეკონომიკური სუბიექტების აქტიური ჩართულობით ქვეყნის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებაა.

6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები

სს „ბანკი ქართუს“ ბიზნეს მოდელი შემუშავებულია ისე, რომ ბანკმა მუდმივად შეინარჩუნოს კაპიტალიზაციის საშუალოზე მაღალი დონე და რესურსები გადანაწილებული ჰქონდეს ისეთ აქტივებსა და სექტორებზე, რომლითაც მიაღწევს მდგრად და დაბალანსებულ ზრდას. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ძირითადი პირველადი, პირველადი და საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ მინიმალურ საზედამხედველო მოთხოვნებს აღემატება შესაბამისად 2.13, 3.57 და 6.23 პროცენტული პუნქტებით, რაც თანხობრივად შესაბამისად შეადგენს 30.8, 51.8 და 90.2 მლნ ლარს.

ის ძირითადი რისკები, რომლებსაც ბანკი ქართუ იღებს სტრატეგიული მიზნების განხორციელებისას დაჯგუფებულია შემდეგნაირად: საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა არაფინანსური რისკები.

ბანკის რისკების მართვის მიზნებს წარმოადგენს:

- რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რომლითაც მოახდება რისკი/მომგებიანობის ოპტიმიზაცია, კაპიტალის მუდმივად ადეკვატურ დონეზე შენარჩუნებასთან ერთად;
- ლიკვიდობის ისეთ მართებულ დონეზე შენარჩუნება და მართვა, რომლითაც ბანკი მოახდენს მოკლევადიანი ვალდებულებების შესრულებას სტრესული მდგომარეობის დროსაც;
- ადეკვატური და ეფექტური კონტროლის მექანიზმების ქონა;
- სრულ შესაბამისობაში ყოფნა იმ კანონებსა და რეგულაციებთან, რომლებიც უკავშირდება ბანკის ბიზნეს საქმიანობას.

ძირითადი პრინციპები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ეფექტური რისკების მართვის სტრატეგიას არის:

- ბანკში დაცვის მძლავრი მეორე ხაზის (LOD 2) არსებობა;
- ბანკის ბიზნეს სტრატეგიით განსაზღვრული ძირითადი პრინციპების და იმ რისკის დონის შესაბამისობა, რომლის აღებაც ბანკს სურს და შეუძლია (რისკის აპეტიტი);
- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბიზნეს საქმიანობის განვითარებასთან დაკავშირებული რისკები არის სწორად იდენტიფიცირებული, გაზომილი და დოკუმენტირებული;
- სათანადო კონტროლის მექანიზმების მუშაობის უზრუნველყოფა.

რისკის აპეტიტი

სამეთვალყურეო საბჭო იხილავს და ამტკიცებს რისკის აპეტიტს, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის გრძელვადიან მდგრად ზრდას და აბალანსებს გრძელვადიან მომგებიანობას გონივრული რისკების მართვასთან. რისკის აპეტიტი გამოიხატება რაოდენობრივი მაჩვენებლებით. ბანკის რისკის აპეტიტს იყენებს იმ რისკის დონეების განსაზღვრად, რომლებიც შეუძლია და სურს აიღოს ბიზნეს საქმიანობის განსახორციელებლად.

კაპიტალის დაგეგმვა

სამეთვალყურეო საბჭო აფასებს კაპიტალის მოთხოვნებს, რომელიც აუცილებელია როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად.

ლიკვიდობის დაგეგმვა

დირექტორატი ზედმიწევნით აფასებს ლიკვიდობის იმ დონეს, რომელიც ბანკს სჭირდება როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრატეგიული გარემოებების დასაძლევად. 1 თვემდე, 3-დან 6 თვემდე, და 6-დან 12 თვემდე ლიკვიდობის პროგნოზირება ხაზინისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხდება ყოველთვიურად და წარედგინება დირექტორატს.

რისკის მართვის მოდელი ბანკის დონეზე

რისკების სამართავად ბანკი იყენებს მართვის 3 ხაზიან მოდელს. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას.

დაცვის სამ ხაზიანი მიდგომა აცალკევებს მფლობელობა/რისკის მართვას იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ რისკების ზედამხედველობას და ასევე იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ დამოუკიდებელ აუდიტს.

- **დაცვის პირველი ხაზი (LOD 1)** - ბანკის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკს. აღნიშნული ხაზი მოიცავს ბიზნეს და საოპერაციო ერთეულებს. განყოფილების უფროსები და დეპარტამენტის დირექტორები, როგორც რისკის მფლობელები და კონტროლის მფლობელები არიან საბოლოოდ პასუხისმგებელი ყველა იმ რისკსა და კონტროლზე, რომელიც ვარდება მათი პასუხისმგებლობის არეალში.
- **დაცვის მეორე ხაზი (LOD 2)** - სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ახდენენ რისკების იდენტიფიცირებას და ზედამხედველობას. რისკის მართვის პროცესი, რომლებიც არსებობს მძლავრი დაცვის მეორე ხაზის ფუნქციონირებისთვის მოიცავს:
 - რისკის კონტროლის შეფასებას;
 - სცენარების ანალიზს;
 - საკრედიტო პორტფელის ხარისხის აქტიური მართვას;
 - ძირითადი რისკის ინდიკატორებს / ადრეული სტადიაზე გამაფრთხილებელ ნიშნებს;
 - ბანკში არსებული სხვადასხვა მოდელის მართვას
 - ახალ პროდუქტებს და სერვისებს
 - შიდა კონტროლის შეფასება/ტესტირებას
 - ძირითადი რისკების მართვის პოლიტიკების და პროცედურების მუდმივ მონიტორინგს
 - საოპერაციო რისკების შემთხვევების რეპორტირებას
 - და სხვას
- **დაცვის მესამე ხაზი (LOD 3)** - ერთეულები, რომლებიც ახდენენ:
 - რისკის აპეტიტის განსაზღვრას;
 - დამოუკიდებელ აუდიტს;
 - პროცესების და ძირითადი მაჩვენებლების დამოუკიდებელ კონტროლს;

რისკების გაზომვის და მონიტორინგის სისტემები

მთავარი პრინციპები რისკების ეფექტურად გაზომვისა და მონიტორინგისთვის არის:

- რისკის პოზიციების გაზომვა მოსალოდნელი დანაკარგების მოდელირების გზით, რისკის ინდიკატორები და სცენარების ანალიზი მთლიანად ბანკის დონეზე;
- უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ რისკების სიმძიმის გაცნობიერების ხელშეწყობა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და დირექტორატისთვის რისკის პროფილის ანგარიშების მიწოდება რისკის ინდიკატორებთან და მიტიგაციის საშუალებებთან ერთად, რათა მათ მიერ მოხდეს რისკის აპეტიტის შეფასება და საჭიროების შემთხვევაში გადახედვა;
- აღებული რისკების სათანადო აღრიცხვის წარმოება.

ყოველკვარტალური რისკის პროფილის ანგარიშები, რომლებიც მიეწოდება დირექტორატს და სამეთვალყურეო საბჭოს მოიცავს:

- საკრედიტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- ლიკვიდობის რისკის პროფილის ანალიზს;
- სავალუტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- საპროცენტო განაკვეთის რისკის პროფილის ანალიზს;
- საოპერაციო რისკის პროფილის ანალიზს.

სტანდარტიზირებული მიდგომა

ბანკი საზედამხედველო მიზნებისათვის რისკის პოზიციების გაანგარიშებისას იყენებს მხოლოდ „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულების“ მიხედვით განსაზღვრულ სტანდარტიზებულ მიდგომას (რომელიც შესაბამისობაშია „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის“ კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩოსთან).

სტრეს-ტესტები

ბანკი ატარებს სხვადასხვა სტრეს ტესტებს და ახდენს სხვადასხვა პარამეტრების საპროგნოზო სცენარების გაანალიზებას. აღნიშნული ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს/გაზომოს არა მხოლოდ მიმდინარე ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკები, არამედ მოვლენების სტრესული სიტუაციის განვითარების შემთხვევაში წარმოშობილი ახალი შესაძლო რისკები.

6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი პარტნიორის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით ან გაკოტრებით გამოწვეული რისკი. საკრედიტო რისკი ბანკს შეიძლება წარმოემყვას თავის კლიენტებთან სხვადასხვა საქმიანობით, როგორცაა კრედიტების გაცემა, სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობა, ვაჭრობის დაფინანსება და სხვა.

საკრედიტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ბანკის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა საკრედიტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ბანკში საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ბანკის ლიმიტები საკრედიტო პოზიციებზე და კონცენტრაციებზე
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის საკრედიტო პორტფელი და მისი რისკიანობა.
- პერიოდულად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.
- უზრუნველყოს საკრედიტო რისკის ამდები მმართველი განყოფილებები, საკრედიტო დეპარტამენტი და ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება, შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საკრედიტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. საკრედიტო რისკის ტოლერანტობა უნდა იქნას განსაზღვრული ბანკის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადი რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის შეფასება

ბანკში საკრედიტო რისკების ეფექტურად მართვისთვის არსებობს სესხების შიდა სარეიტინგო სისტემა და დარეზერვების (სესხების მოსალოდნელი დანაკარგების გაზომვის) მეთოდოლოგია, როგორც IFRS-ის, ისე საზედამხედველო მიზნებისათვის. მსესხებლების ინდივიდუალური საკრედიტო რისკების შეფასების გარდა ბანკი პილარი 2-ის ფარგლებში ახდენს საკრედიტო პორტფელის ერთი მსესხებლის ან ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის კონცენტრაციის რისკისათვის საჭირო კაპიტალის განსაზღვრას Herfindahl-Hirschman Index (HHI)-ის გამოყენებით. აღნიშნული ინდექსი გამოითვლება ბანკის ჯამური რისკის პოზიციის პორტფელში 100 ყველაზე მსხვილი ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის რისკის პოზიციის წილის გათვალისწინებით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკებისათვის განკუთვნილი საზედამხედველო კაპიტალი შეადგენდა 68.0 მლნ ლარს. ბანკის პილარი 2-ის ფარგლებში ასევე ახდენს არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის დაცვას, რომლისთვისაც განკუთვნილი საზედამხედველო კაპიტალი 2020 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგენდა 36.7 მლნ ლარს.

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ძირითადად ხორციელდება საკრედიტო პორტფელის მონიტორინგის განყოფილების მიერ, რომელიც წარმოადგენს რისკების მართვის დეპარტამენტში შემავალ განყოფილებას. აღნიშნული განყოფილება ახორციელებს ყოველკვარტალურად ან/და ყოველთვიურად (დამოკიდებულია ბიზნესის სპეციფიკაზე, დავალიანების სიდიდესა და მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებაზე) ბანკის მსესხებელი კომპანიების ფინანსური ანალიზს და მონიტორინგის დასკვნების მომზადებას შესაბამისი რეკომენდაციებით.

უზრუნველყოფა

ბანკი კორპორატიული და საცალო კლიენტების მიმართ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის საშუალებად აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფის სახით იპოთეკით დატვირთულ/დაგირავებულ უძრავ და მოძრავ ქონებას. უძრავი და მოძრავი ქონებები არ გაითვალისწინება რისკის მიტიგანტად საზედამხედველო მიზნებისათვის საკრედიტო რისკების მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციის გაანგარიშებისას. უზრუნველყოფის რისკების შეფასებისას ხდება უზრუნველყოფის ღირებულების, საგნის, ლიკვიდურობის და აღსრულებადობის შეფასება. უზრუნველყოფა ასევე ჯგუფდება დაფინანსებულ ბიზნესთან კორელაციის კუთხით, უზრუნველყოფის რეალიზაციის მოსალოდნელი ვადების დასადგენად.

ბანკს ჰყავს უზრუნველყოფის შეფასების და მართვის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ახდენს უზრუნველყოფაში მისაღები/მიღებული ქონებების შეფასება/გადაფასებას. ზოგიერთ შემთხვევაში ბანკი მიმართავს გარე სამეფასებლო კომპანიებს/ფიზიკურ პირებს.

6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

სავალუტო რისკი არის უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეული ბანკის უცხოურ ვალუტაში ფორმირებული წმინდა აქტივების გაუფასურების რისკი, რომელიც ამცირებს ბანკის კაპიტალს.

სავალუტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ბანკის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა სავალუტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ბანკში სავალუტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ბანკის ლიმიტები ღია სავალუტო პოზიციაზე სხვადასხვა ვალუტების მიხედვით.
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის სავალუტო პოზიციები როგორც ლიკვიდურ სახსრებში, ასევე გრძელვადიან საკრედიტო დაბანდებებში.
- პერიოდულად წარუდგინოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.

სავალუტო რისკების სამართავად ბანკში წესდება შემდეგი ლიმიტი: ყველა უცხოური ვალუტის მიხედვით ბანკის საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტი, როგორც საბალანსო და გარესბალანსო ისე კრებსითი სავალუტო პოზიციების მიხედვით, არ უნდა აღემატებოდეს ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით დათვლილი ბანკის ღია სავალუტო პოზიცია შეადგენდა 14.2 მლნ ლარს. შესაბამისად, სავალუტო რისკებისათვის ბანკს 2020 წლის 31 დეკემბრისათვის პირველადი კაპიტალის ნაწილში ექირა 1.7 მლნ ლარი, ხოლო საზედამხედველო კაპიტალის ნაწილში 3.1 მლნ ლარი.

6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საპროცენტო რისკის მართვა იწყება ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ბანკის რისკის ტოლერანტობა საპროცენტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ბანკში საპროცენტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა
- დაადგინოს სხვადასხვა ოპერაციების მიხედვით ბანკის ლიმიტები.
- პერიოდულად განიხილოს ბანკის ფიქსირებული შემოსავლის მქონე საინვესტიციო და სავაჭრო პორტფელის შედეგები და განიხილოს საბაზრო რისკის სტრატეგია.
- პერიოდულად წარუდგინოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ბანკში საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.
- უზრუნველყოს საპროცენტო რისკის ამღები და მმართველი სტრუქტურული ერთეულები შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საპროცენტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. საპროცენტო რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ბანკის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადად რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო რისკის ერთერთი მთავარი მხარეა საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების და საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებების სხვადასხვა ვადიანობის გამო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით წარმოქმნილი რისკი. აღნიშნული რისკის სამართავად შიდა მიზნებისთვის ბანკი ახდენს საპროცენტო რისკის გამოთვლას კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების ცვლილების და წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული კალკულაციის მიხედვით ეკონომიკური ღირებულების ცვლილება სხვადასხვა შოკისა და სტრესის სცენარების გათვალისწინებით არ აღემატება ბანკის პირველადი კაპიტალის 15%-ს და შესაბამისად მიმდინარე ეტაპზე ბანკი არ ახდენს დამატებითი კაპიტალის ალოკაციას საპროცენტო რისკებისთვის.

6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით.

საოპერაციო რისკი ჩნდება ბანკის ყოველდღიური საქმიანობიდან გამომდინარე და დაკავშირებულია ბიზნესის ნებისმიერ მიმართულებასთან. ბანკი ქართუ იდენტიფიცირებას უკეთებს, აფასებს და მართავს საოპერაციო რისკებს შემდეგი პროცესების და ინსტრუმენტების მეშვეობით:

- **საოპერაციო რისკის მოვლენების ანგარიშგება** - ეს არის საოპერაციო რისკით გამოწვეული დანაკარგების, ჩავარდნილი პროცესების და სხვა არა ფულადი სახით მომხდარი მოვლენების აღრიცხვა და ანგარიშგება. ეს მოვლენები ფიქსირდება და რეგისტრირდება ცენტრალიზებულად და გაანალიზდება რისკების პრო-აქტიური მართვისთვის ძირითადი მიზეზების ანალიზის მეშვეობით.
- **სცენარების ანალიზი (RCA)** - ეს პროცესი მიზნად ისახავს მაღალი ზემოქმედების, მცირე ალბათობის, მაგრამ რეალისტური მოვლენების იდენტიფიცირებას, რომელთაც შეუძლიათ ზეგავლენა იქონიონ ბანკზე, ასევე აფასებს შესაბამის ალბათობას და სიხშირეს ძირითადი რისკ კატეგორიების მიხედვით, რათა ბანკმა ადეკვატურად შეძლოს შეაფასოს არა მხოლოდ არსებულ რისკები, არამედ ის რისკებიც რომლის წინაშეც შეიძლება აღმოჩნდეს ბანკი. ანალიზი ფოკუსირდება მაღალი ზემოქმედების, მაგრამ დაბალი ალბათობის შემთხვევებზე;
- **რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA)** - ეს პროცესი მიზანმიმართულია ბანკში არსებული და მოსალოდნელი რისკების შესაფასებლად ბანკში არსებული ბიზნეს პროცესების ანალიზის გზით. იგი აფასებს ბანკის ძირითადი რისკ კატეგორიებისთვის არსებულ თანდაყოლილ რისკებს, კონტროლის ეფექტიანობას და ნარჩენ რისკებს, რომლებსაც შეუძლიათ უარყოფითი ასახვა იქონიონ სტრატეგიული მიზნების მიღწევაზე. ამ გზით ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისი კონტროლის მექანიზმებისა და/ან აღდგენითი გეგმების არსებობას რათა შეარბილოს რისკისა და ზარალის ზემოქმედება.
- **რისკის მიღება** - დაცვის პირველი ხაზი და დეპარტამენტების დირექტორები ახორციელებენ რისკების იდენტიფიცირებას, რისკის საკითხების და კონტროლის მექანიზმების ნაკლოვანებების დაფიქსირებას. გარკვეულ შემთხვევებში, რისკის მიტიგაცია არ არის შესაძლებელი ან შესაძლებელია ითხოვდეს აღდგენის ხანგრძლივ პერიოდს. ამ სიტუაციებში რისკი უნდა იყოს მიღებული. ეს პროცესი მხარს უჭერს აღნიშნულ საჭიროებას და აღწერს რისკის მიღების მიდგომას - საკითხის წამოწევას, მიღებას, მონიტორინგს და ანგარიშგებას.

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ბანკში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ბანკის რისკ აპეტიტთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორცილდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში), რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ბანკის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

ბანკი საოპერაციო რისკებისთვის საჭირო კაპიტალს ითვლის ძირითადი ინდიკატორის მეთოდის მიხედვით, რომელიც 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით პირველადი კაპიტალის ნაწილში შეადგენდა 12.1 მლნ ლარს, ხოლო საზედამხედველო კაპიტალის ნაწილში 21.5. მლნ ლარს.

6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

ლიკვიდობის რისკი არის ბანკის რისკი, რომ ვერ მოახდინოს ვალდებულებების გასტუმრება დათქმულ ვადაში ან გაისტუმროს აქტივების მნიშვნელოვანი დისკონტირების გზით.

ლიკვიდობის რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ბანკს შეუძლია აიღოს. ლიკვიდობის რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ბანკის კაპიტალის ოდენობის და ზოგადი რისკის მიმართ ტოლერანტობის გათვალისწინებით.

ლიკვიდობის რისკის მართვისას რისკების მართვის დეპარტამენტის ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება და ხაზინის დეპარტამენტის აქტივ-პასივების მართვის განყოფილება ითვალისწინებს ზოგად ეკონომიკურ და საბაზრო მდგომარეობას და მათ შესაძლო ეფექტს ბანკის მიერ აღებულ ლიკვიდურობის პოზიციებზე, დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების და მათ შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის შეფასების საფუძველზე.

სს „ბანკ ქართუში“ ლიკვიდობის მართვა ძირითადად ხორციელდება მაკონტროლებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ლიმიტებით, რომლებიც გაწერილია ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტების დებულებებში. ბანკში სისტემატურად ხორციელდება ფულადი ნაკადების დინების პროგნოზი ვალდებულებების და ლიკვიდური სახსრების სტატისტიკურ ანალიზზე და სხვა ზემოქმედ ფაქტორებზე დაყრდნობით.

6.7 სხვა არაფინანსური რისკები

ბანკი თავისი საქმიანობის შედეგად გარდა ზემოთ ჩამოთვლილი რისკებისა, შესაძლოა დადგეს ისეთი პოტენციური რისკების წინაშე, როგორცაა რეპუტაციის, იურიდიული, სტრატეგიული და შესაბამისობის რისკები. რადგან აღნიშნული რისკები მიმდინარე ეტაპზე ბანკისთვის წარმოადგენს არაკვანტიფიცირებად რისკებს და მათი მართვა უმეტესწილად ხორციელდება შესაბამისი დეპარტამენტების მიერ დეპარტამენტის და დეპარტამენტში შემავალი განყოფილებების დებულებების და შესაბამისი ბიზნეს პროცედურების ფარგლებში, ბანკი აღნიშნული რისკებისთვის დამატებითი კაპიტალის დაცვას არ ახდენს.

6.8 ახალი კორონავირუსის შედეგები

ახალი კორონავირუსის (“COVID-19”) გავრცელებამ მნიშვნელოვად შეაფერხა ეკონომიკის განვითარება როგორც ჩვენს რეგიონში, ისე მთელს მსოფლიოში. საქართველოში ვირუსით ინფიცირების პირველი შემთხვევა 2020 წლის თებერვალში დაფიქსირდა. ქვეყანა ეფექტური აღმოჩნდა ვირუსის გავრცელების წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხში, თუმცა ეკონომიკაზე ზეგავლენა მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა.

ეკონომიკის სხვა დარგების მსგავსად მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდა ქვეყნის საფინანსო სექტორი

საფინანსო სექტორზე პანდემიის უარყოფითი გავლენის შემსუბუქებისა და ქვეყნის ეკონომიკის წახალისების მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა (სებ) საგანგებო ღონისძიებები გაატარა და შეიმუშავა დროებითი საზედამხედველო გეგმა, მათ შორის:

1. ამოქმედდა სვოპ ოპერაციები, რომლის მიზანია საფინანსო სისტემისთვის ლიკვიდური ფულადი რესურსების შეუფერხებლად მიწოდება.

2. „ლიკვიდობის ინსტრუმენტი მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდასაჭერად“- კომერციულ ბანკებს საშუალებას აძლევს ლარის ლიკვიდობის მხარდაჭერა მიიღონ მცირე და საშუალო ბიზნესის სასესხო პორტფელის დაგირავების სანაცვლოდ.
3. 2020 წლის მაისიდან, ერთი წლის განმავლობაში, ბანკებს უფლება აქვთ ლარის ლიკვიდობის მართვისთვის გამოიყენონ უცხოური ვალუტის ბუფერები და ამ გზით დაიცვან ჯამური ლიკვიდობის მოთხოვნა,
4. შერბილდა კომერციული ბანკებისთვის სავალდებულო კაპიტალის მოთხოვნები, მათ შორის გარკვეული მოთხოვნები კაპიტალის ადეკვატურობასთან და ლიკვიდურობის კოეფიციენტებთან დაკავშირებით. კერძოდ, გაუქმდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-იანი მოთხოვნა და ასევე, პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (არაჰეჯირებული საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) მოთხოვნები.
5. დროებით გადაიდო ახალი საზედამხედველო მოთხოვნების შემუშავებისა და დაწესების გეგმები.

ასევე, სებ საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან წლის განმავლობაში მიღებული ფინანსური დახმარებით შეავსებს საერთაშორისო რეზერვებს, საჭიროების შემთხვევაში, სავალუტო ინტერვენციებისთვის.

აღნიშნული ღონისძიებები საბანკო სისტემას საშუალებას მისცემს მიმართოს გამოთავისუფლებული რესურსი პოტენციური ზარალების და ბიზნესის დასაფინანსებლად.

საქართველოს საბანკო სისტემა, მათ შორის ბანკი ქართუ, განვითარების მაღალ დონეზეა საგადახდო ტექნოლოგიების კუთხით: უკონტაქტო ბარათები, ინტერნეტ ბანკი, მობაილ ბანკი, ელექტრონული კომერცია და ა.შ. მსგავსი სერვისების გამოყენება შესაძლებლობას აძლევს ბანკის მომხმარებლებს მაქსიმალურად შეამციროს ნაღდ ფულთან ფიზიკური შეხება.

ბანკი აკვირდება ახალი კორონავირუსის გავრცელების გავლენას თავის საქმიანობაზე, მომხმარებლებზე და თანამშრომლებზე და ასრულებს საქართველოს მთავრობის მიერ გაცემულ რეკომენდაციებს, რათა უზრუნველყოს მომხმარებლებისა და თანამშრომლების უსაფრთხოება და საქმიანობის უწყვეტობა.

კოვიდ-19-ის საპასუხოდ ბანკმა შეძლებისდაგვარად შეცვალა ყოველდღიური ოპერაციები, რათა დაეცვა როგორც კლიენტების, ასევე თანამშრომელთა უსაფრთხოება და ჯანმრთელობა.

- ბანკის თანამშრომლების უმრავლესობა მუშაობს დისტანციურ რეჟიმში. პერსონალის ნაწილი, რომელიც უშუალოდ ბანკის ფილიალებსა და სერვის-ცენტრებში ემსახურება მომხმარებლებს, უზრუნველყოფილია უსაფრთხოების სავალდებულო მოთხოვნების შესაბამისად (პირბადე, ბარიერი, სადეზინფექციო ანტისეპტიკური საშუალებები).
- მოხდა სესხების გარკვეული ნაწილის გადახდების გადავადება.
- ბანკმა მომხმარებლებს შესთავაზა გარკვეული საბანკო მომსახურება საკომისიოს გარეშე, მაგალითად თანხის განაღდება ბანკომატიდან.
- ასევე, მომსახურებას დაემატა პლასტიკური ბარათის ადგილზე მიწოდების სერვისი და სხვა მსგავსი ტიპის ღონისძიება.

ბანკი ასრულებს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნას და მყარად აგრძელებს საქმიანობას გართულებული ეკონომიკური გარემოს მიუხედავად.